

Նորից քաղաքական կողմուրուման հարց

Քաղաքական ի՞նչ կողմնորոշում ունեն հայերը: Հարցը նոր չէ, դեռևս 5-րդ դարից, նովինիսկ ավելի առաջ, այդ հարցը, ավելի ճիշտ՝ դիլեման, ցցվել է մեր քաղաքական դեկապարության դիմաց. Ասորես՝ ան, թե՝ Պարթեաստան, Բյուզանդիա՞, թե՝ Պարսկաստան, արաբ-ներ, թե՝ սելջուկներ, խաչակրաներ, թե՝ մոնղոլներ եւ աղա մեմլու-ներ, ղարսիկներ, թե՝ օսմանցիներ, ռուսներ, թե՝ նախորդ երկուսը միասին, Սե՞ւր, թե՝ Մոսկվա-Կարս, սովետներ, թե՝ ամերիկյան ՆԱՏՕ, ու շարունակաբար: Քայերս, աշխարհագրական խաչմերուկային մեր դիրի դարտարաննով, միշտ էլ գտնվել ենք կողմնորոշման (միջազ-գային եղույրով՝ օրիենտացիա, orientation, արեալտահայերեն՝ արե-ւելում, ըստ Մալխասյանի՝ արեւելացում) դեմ հանդիման: Նովինիսկ սովետական 70 տարիներին, երբ մեր երկիրը մաս էր կազմում Խ. Միու-թյան եւ ուներ ամրափակ սահմաններ Թուրքիայի եւ Իրանի հետ, հաս-կաղես Սփյուռքում քաղաքական կողմնորոշման հարցը եղել է բա-զում դայլարների, նովինիսկ մասնչությունների եւ ստանությունների, լրագրային հականարտությունների դաշտան: Սփյուռքահայերի մի հատկածը, գլխավորությամբ Ռամկավար Ազատական կուսակցու-թյան, հակառակ խորհրդային Վարչաձելի նկատմամբ ունեցած սո-ցիալ-գաղափարախոսական տարակարծության, ազգային գործնա-դաշտության դիրքորոշումն է որդեգրել Խ. Միության, ավելի ճիշտ՝ Ռուսաստանի նկատմամբ, մեր երկրի անվտանգությունը, մայր հայրե-նինում ժողովրդի համախմբումն ու բարգավաճումը վեր դասելով ա-մեն ինչից: Մինչդեռ մյուս հատկածը, գլխավորությամբ ՀՅԴաշնակ-ցության, նախընտել է, ընդհույտ 70-ական թվականներ, հակասովե-տական դայլարի ուղին՝ հայրենիք ազատագրելու այդ դասին անհ-րականանալի տեսլականով: (Նովինիսկ եղել է ժամանակ, երբ ՀՅԴ ո-րու դեկապարունակ, գլխավորությամբ Բուտսնի «Հայրենիք»ի խմբագիր Ուլրեն Դարբինյանի, դավանել են... բուրգական օրիենտացիան):

Զերպազսկելու համար դատամական այս դարտադրի շրջագայությունից եւ հանելու համար մեր օրերը, ընդգծել է դետք, որ հայեր Երկար դարեր ձգվող Երկրներանքների ու, Երբեմն, Եղբայրանքների միջից կարողացել ենք դուրս գալ Երբեմն, իսկ հաճախ՝ ոչ: Դետարքրական եւ այս ուսանելի է այն օրինաչափությունը, որ մեր դեկապար հայերը ճիշտ կողմնորոշում են ընդունել միայն այն դարագաներում, Երբ, առաջին, ունեցել ենք իից թե այս կենտրոնաձիգ կառավարում եւ, Երկրորդ, ունեցել ենք ուժեղ բանակ՝ մեծահամբավ մեր այրուծի գլխավորությամբ: Այսինքն՝ Երբ ասրածաւզանում եղել ենք գործոն, ուզմագաղաքական ֆակտոր: Որդես բացառիկ օրինակ նկատի դետք է ունենալ Կաստիխականի ափին Դերբենիդ դրուզ, մեր դատմիների ճորա դահակը, որտեղ դարեկող հայկական գինութիւն նույնիսկ Պարսկաստան ու Բյուզանդիան են Սյունյաց իշխաններին, որոնք հսկում էին Սյունիից մինչեւ Կաստիխականի ափեր Երկարող դատապանական գիծը, կանոնավոր Վճարումներ էին անում, որդեսզի բարբարությունը չեղեր չներթափանցեն Հարավային Կովկաս: (Անհավասիկ, հավաքական անվտանգության զարափարի նշանակալից օրինակ):

1991-ին, առանց զնացից թուշելու կարիքի, Հայաստանը դարձավ անկախ դեսուլյուն: Խորհրդային կայսրության այդ օրերին դարձյալ եւ ամենաբուռն բնարկումների հարց դարձավ Ռուսաստանի հետ հարաբերությունների, ուզմագաղաքական կողմնորոշման խնդիրը: Մեր քաղաքական գործիչների ու մասվորականների մի մեծ խումբ, որը թարմ ու դառն հիշողություններ ուներ սովետական բռնափառական վարչակարգի անլուր խմբություններից, դեմ էր Ռուսաստանի հետ սերս հարաբերություններ դահլիճնելուն, մինչդեռ քաղաքական-կուսակցական խմբավորումներից ունան, որոնց շարժին՝ ՌԱԿ-ը, նաև նույն ՀՅԴ-ն դնդում էին հակառակը եւ դահանջում առնվազն 10 տարվ դայմանագիր կնիւ Մոսկվայի հետ՝ գեր Թուրքիայից մեզ դաշտաղնելու համար: Երկար տատանումներից հետո, նախագահ Ելիցինի եւ Ռուսաստանի ուզմագաղաքական դեկապրոլյան հետ հարաբերությունների սերտացմանը զուգահեռ՝ նախագահ Լեւոն Տր-Պետրոսյանը կնիւ 25 տարվա դայմանագիր, որը հետագայում եւսարարակեց 49 տարվան:

Դեսագյում, անձնական մի հանդիդան ժամանակ, 3-րդ նախագահ Սերժ Սարգսյանը դատասխանելով 102-րդ ռազմաբազայի գոյութան նոյակահարճարութան վերաբերյալ իմ հարցին՝ սկզբ խիս բնութագրի դատասխան. «Այս, կարեւոր այնտեղ ծածանվող որոշն է Օրսասամանի որոշը»:

Դեռևս 1, ԴԻՌԱՎԱՏԱԿԻ ԴՐՈՅԾ»:
Դեռազայում, արդեն մեր օրերում, մենք տեսանք, որ այդ դրոջի գույները այնքան էլ ազդեցիկ չեն աշխարհավաղական մեծ տարրութերումների դայմաններում։ Կամ, ձեւակերպենք այսպես, այդ դրոյծ առայսօր վանգագերծ է դահում մեր երկրի հյուսիս-արեւելյան հասմանը...

Հայոց մեծերի քառակողմ հանդիպում՝ Մայր աթոռում

Հայաստանի հոգեւոր մայրավագիւռն՝ Էջմիածնում, **Արքանայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Եւլուրի** օրհնությամբ եւ մասնակցությամբ Երևան Երեխյան Տեղի է ունեցել Հայաստանի նախկին Երեւանագահների՝ **Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի, Ռոբերտ Զոշարյանի** ու **Սերժ Սարգսյանի** հանդիպումը։ Վեհափառ հայրապետի հետ հանդիպման ժամանակ բննարկվել են Եւլուր ստեղծված իրավիճակը, որ կարելի է ծայրահեռ ճակատագրական ու դատական բնորոշել։ Օրհասական այս իրավիճակով է դայմանավորված Վերջին օրերի Հայաստանի ու Արցախի նախկին նախագահների հետ կաթողիկոսի հանդիպման հանգանակոր։

ՀՅ Արաշին նախազարդ Լենին Տիր-Պետրոսյանը առանձնատանը նախորդ ժաքարտ էլ հանդիմել էր Արցախի նախազարդ Արայիկ Քարլըրյունյանի հետ։ Լենին Տիր-Պետրոսյանը դրամից առաջ էլ իր հառանձնատանը հանդիմել էր Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Եւլորորդի հետ։

Զբույշի ընթացքում տուակվել էին Քայասահի արտաքին ու ներքին անվտանգության, ներխաղաքական ծայրահետ սրված իրավիճակի հետ կաղված հարցերն ու դրանց հարթահարման հնարավոր ելերը:

Ինչո՞ւ գոյք արտօնութեալսարարությունը
չի վսահում իր նորանուանակ
դիվանագետի ժեսածին

ԱՆԱՐԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԳԵՐՄԱՆԻԱ

Աղրբեջանի՝ Հայաստանի դեմ վերբալ եւ զինուժով հարձակման, հրադադարի անընդհատական խախտման արյունու դիմոգրոնդի հարվածները չեն հասնում Գերմանիա։ Բայց «մեր ձայնը» լսվում է: Մի քանի տարի առաջ նաեւ Գերմանիայում «Մի գնա, մի գնա»-ն սրճարաններից, ավտոմեթնաներից և կախութեած երգը հալածում էր ինձ։ Դիմա այդ ձայնը փոխվել է՝ գերմանական ռադիոն շաբաթվաճեց մի քանի անգամ Հայաստանից մելամաղձիկ, ներուց մեղեղի է սփռում։ Որպա Լինի «Snap»-ը: Ինչորս Երիտասարդ երգչուիկն էր ներկայացրել երգի ստեղծման նախաղացանությունը, ինւասահա դահերին ներտուվելին եւ իննարությունը են իր երգի բառերը թելադրել։ Չաս սիրված այս մեղեղին Երեխ գերմանացիների «հիննարդարացումն» է՝ ցուց Գերմանիայում չեն կարող դատաղարել Աղրբեջանի նախագահին, եր նա զազ է տալիս մեզ հոկ հայերը առաջին համաշխարհային դաւերազմից հետ դիմակայել են, «հիննարությունը»։ Խոս 2022-ի մարտից որուր հարթակների»։

- የዚህ አንቀጽ ሁኔታውን ተደርጓል፡፡

ՆԵԽԻ ՓԵԼՈՍԻ ԱՅՃԸ ԻՎԱԿԱՏԱԼՄ Է ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ ՄԻԶԱՋՋԱՅՆՈՐԵՆ ՄԵԿՈՒՍԱԳՎԱԾ ՄԵԽՆԵԼՈՒ ՄՈՍԿՎԱՅԻ ԵԼ ԱՆԿԱՐԱԻ ԿՐԱՄԱՀՐՈՒԹՈՒՆԵՐԻՆ

ՀԱԿՈԲ ԶԱԶԵՐՅԱՆ

Sonurfuqtis

Սեմբսենքերի 17-ին ի նշան աջակցության երկու կողմանը այցով Հայաստան ժամանեց ԱՄՆ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների դպրախ խոսնակ Նենսի Փելոսսին: Նրա այցը նինջեւ օր ԱՄՆ-ի Հայաստան կատարված ամենաբարձր մակարդակի այցն էր, իսկ ժիկ։ Փելոսսին ուղեկցող դասվիրակությունը՝ պատվիրակ բան ներկայացնչական, որի կազմում ընդգրկված էր նաև Ֆեննի Փալունը։ Ներկայացուցիչների դպրախ խոսնակը Երեւանում հանդիպեց Վարչապետ Նիկոլ Փաշինյանի, ՀՀ Աժ նախագահ Ալեք Սիմոնյանի հետ, մամուլի ասուլիս սկզբ, այցելեց Ծիծեռնակաբերդ, հարգանքի տուր մատուցելով Մեծ Երեւանի զոհերին, եւ Գաֆէսճեան արվեստի կենտրոնում ելույթ ունեցավ։ Նա ՀՀ դեկավարության հետ հանդիպումներում, ասուլիսում եւ ելույթում խստագույնս դատապահութեց Աղրթեանին, որակելով որա ազետիսիան Հայաստան որբեմ «նախագույն որբ»։

խնդրին եւ դա առաջնային ուղղություն է հնչ-
դես նախագահ **Բայրենի**, այնուևս էլ Կոնգրե-
սի համար:

Սեմբանքերի 18-ին Նիկոլ Փաշինյանը եւ Նենսի Փելոսին անդրադարձել են Հայաստանի հմնիշխան տարածի նկատմամբ Ադրբեջանի դրսուրած ազգային եւ ՐՅ տարածից ադրբեջանական ստորաբաժնութեան դուրս բերման հարցերին։ Հանդիպումից հետո ՀՀ վարչապետն ասել է. «ԱՄ կառավարության կողմից հստակ ձեւակերպութեանը զնահատվել են, որպեստեւ դա շատ կարեւոր է մեզ համար։ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդը բնարկել է ներկա իրավիճակը, եւ մենք հույս ունեմք, որ դա լինել է շարունակի մնալ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի օրակարգում եւ այս առումով պարագաներում էնի ԱՊ՝ առանցութեամբ»։

Ի դեմ՝ սեմտեմբերի 20-ին, Երք այցն արդեն
ավարտվել էր, Նենսի Փելոսին այցի արդյունք-
ներն ամփոփելիս, Հայաստանում ԱՍՍ դես-
տանության վկայությամբ, հայտարարել է, որ ի-
դասվիրակությունը Վերադառնում է Կահճնգ-
տնն հետաք եւ դատարան՝ առաջ մղելու համար
Կոնգրեսի Երկարամյա համձնառությունը ժո-
ղովրդավարական Հայաստանի եւ Կովկասում
անվտանգ ու խաղաղ տարածաշրջանի նկատ-
մանը, ավելացնելով. «Այդը նախատեսված էր
սեմտեմբերի 12-ին, ուզագմական գործողու-
թյունների Տեղական առևտունության համար».

թյունների նեկարկից առաջ»:
Դիմք ընդունելով այս հանգամանքը, «Լրագիր» սեղմտեմբերի 20-ի համարում միանգանայն հավանական է համարել, որ Սոթում եւ Զերոնուկում տեղի ունեցած ազրեսիայի նոյանակներից մեկն էլ կարող է լինել Փելոսիի այցը Երևան խաթարելը, ինչը իրաւուսական է թվում, հասկամես, եթք այցի ընթացքում կրող մերը երկուամսե շուշափում էին Հարավային Կովկասում անվտանգության նոր համակարգի առնվազագույն առաջարկ:

ՆԱԽՐ ՅԱՆ

Հայաստանի Մարդու իրավունքների նախկին ղացման Արման Թաթոյանն իրեն չի տեսնում ՀՀ վարչապետի թեկնածուի կարգավիճակում, նա հսկա ներկայացնում է իր անելիներ՝ զբաղվելու է հանրային գործունեությամբ: Արդեն ստեղծել է իրավունիք եվ արդարության կենտրոն «Թաթոյան» հիմնադրամը: Այն ֆինանսավորվելու է Սփյուռքի կողմից: Գործունեության շրջանակը Հայաստանում ժողովրդավարության եւ իրավունիք ամրապնդումն է, ազգային անվտանգության խնդիրները, գիտակրթական ու հետազոտական գործունեությունը,

ԵՐԿԱՆԴ ԱՇԱՏՅԱՆ

ԱՅՏԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆ

Թվում է, թե ԱՄՆ Ներկայացուցիչների դալարի խոսնակ Նենսի Փելոսին դարձել է միջազգային ասդարեցում ստանալիքները խափանելու Քայլենի Կարչակարգի արտաժին բաղադրականության առաջարկահր: Սարտահրավեր նետելով Թայվանի նկամանը Զինաստանի հավակնություններին, նա այդ կղզին այցելեց օգոստոսին, որից հետո այս օրերին Հայաստան գալով նա ուղերձ հեց այս դժվարին սարածաւողանում Ռուսաստանին եւ Իրանին: Այդ ավելի ընդարձակ հանաւելում ուժեմն նրա այցը Երևան կորցրեց իր «զիմանոր առանձինությունը» դառնալու համեմությունը, ավելի շուրջ դառնալով սարածաւողանին գործոն:

Սակայն, նրա առաջնորդությամբ սեղմտնիքերի 17-ի Ս. Նահանգների կոնգրեսական դատվիրակության այցելությունը փրկարա օղակ հանդիսացավ Հայաստանի հանար, քանի որ բոլոր ցուցանիշներով Աղրթեան-Թուրիիա տանիքնը ծրագրել էր ավելիչ հարված հասցնել Հայաստանին եւ քրնի ուժով ձեռք բերել Զանգեզուրի միջանցքը, որի մասին ազերի նախագահ Իլիհամ Ալիբեկը բազմից գգուցացրել է:

Աղբեջանի դեկապար իր ժրոցից՝
Թուրքիայի նախագահը **Ռէօւի Թա-
յիփ Էրդողանից** ստվորել է, որ կարելի
է ռիսկի դիմել Եւ դաշնակիցներին
մարտահրավեր նետել ու վեցում ան-
դատիչ մնալ:

Պետք է նույնականացնել, որ Հայաստանի դեմ սանձազերծված ազրեսիայի մաստաբը առաջ է գալիք ուղարկած առաջարկությունների առևտնության հետ կապված: Այս պատճենը կապված է Հայաստանի առաջարկությունների առաջարկությունների առևտնության հետ: Այս պատճենը կապված է Հայաստանի առաջարկությունների առաջարկությունների առևտնության հետ:

Հայնածավալ դատերազմի թատերաբենը աճբողջացնելու համար Թուրքիան իր զորքերն եր կենտրոնացել Հայաստանի սահմաններուն եւ Ադրբեյջանի հետ համատեղ ռազմափորձեր եւ նախաձեռնել նախորդող շարաբների ընթացքում, կրկնելով 2020 թվականի ավելիշ դատերազմի միեւնույն սցենարը: Խոսխուսված բուն Հայաստանից եւ Արցախից ձեռք բերած իր սարածային հաղթանակներով, Ադրբեյջանը համոզված էր, որ սարածարջանում իրարանցում եւ դատերազմ իրահերելով հնարավոր կյանի նորանոր արկածախնդրություններ կատարել: Ադրբեյջանը, ճանապարհապես, աչք ունի Իրանի Ասրղատական նահանգի վրա: Սա, իհարկե, համահումչ է Թուրքիայի դանքուրական բաղադրանության հետ եւ իր հերթին նաեւ Թեհրանի միջուկային նկրտումները սահմանափակելու եւ անհրաժեշտության դեմքում ճանահատիլու այդ երկիրը, կամ ներկայիշխանությունը զահընկեց անելու երանեի հարաբեկանության հետ:

Համարձակվում են նույնիսկ ենթադրել, որ հնարավոր է Հայաստանի դեմ մինի-դատերազմ սկսել, որպեսզի դրա բոլոր ներքությունները լայնածավալ դատերազմ սահմանադրության իրավունքի մեջ:

Բայդ սահմանված է ու բարելիք:

Փելոսիի Երեանյան այցը կատեղրեց լայնածավալ դատրապմը

միջուկային դայմանագիրը ա-
վարտելու եղին է, երբ իշրայե-
լական մի դասվիրակություն
Վաշինգտոն ժամանեց դադա-
րեցնել տալու համար բանակ-
ցությունները՝ հավանաբար ա-
մերիկյան ընտրական խաղի
մասնակցության ստղառնալիք-
ներով:

Եվրոպան եւ Մ. Նահանգները հաշվարկված թիվի են զնացել աղահովելու համար այլընտրանիային էներգետիկ աղբյուրներ, այդ թվում՝ նաև իրանյան, որդեսզի դիմակային Ռուսաստանի կողմից գազի մատակարարումների հավանական դադարեցումը։ Ի դեպ, Եվրոպանձնաժողովի նախագահ **Ուրսուլա Ֆոն դեր Լեյենի** անդրախի այցը Բարու, որտեղ նա հաճոյախոսություններ ընալեց Երկրի բնակալին, լավագույն դեմքում ընդամենը 2 տոկոս է ավելացնելու Եվրոպայի գազի տարեկան ոաշարներին։ Էքսիկական բացահայց զտումներ կատարելու եւ ինֆնիչսամ դետության արած ներխուժելու դեմքերի առկայության համատեսում նրա այդ Երկր՝ առնվազն անդատկառություն էր։

Աղրթանակը վրդովվել էր, եթիւ Ս. Խանգները ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի նոհանախազան նշանակեց դեպան Ֆիլիպ Ռիկերին:

Դա հակասում էր Ալիելի ծրագրին եւ նրա հայտարարություններին որ Մինսկի խումբը այլևս դերակատարություն չի կարող ունենալ, բայց որ Ղարաբաղի կարգավիճակի հացը լուծված է ուժի կիրառումով, որ անոււծ ԵԱՀԿ-ի առանձինության հիմնական սկզբունքների բռնաբարությունը եղաւ:

Այինը զգուշավորությամբ էր ծրագրել իր հարձակումը, որպեսզի ՈՒկրաինա պարունակության հետ զուգադիմելու ժամանով նա իր դժգոհությունն էր ցանկանալու հայտնել Մինսկի խմբի վերաբերյալ կենդանացնան կաղակցությամբ, որի հետապնդելու է իրեն եւ հաստատելու որ դարաբառյան հակամառությունը ավարտված է:

Աղի հարձակումը նաեւ նոյատակ ու ներ սպեր գցելու Փելոսիի Դայաստա այցելության վրա: Նենսի Փելոսիի եւ կօրյա այցը Երեւան ուներ ինչողեւ զգացողական, այնուևս էլ բաղդասական ենթատեստ: Զգացողական մաս էր կազմում նրա Ծիծեռնակա թերդ այցելությունը, եւ դեմքին ացունեների հայսնվելը, որը նշանակա ուղերձ էր հատկապես Բայրեմի վա չակազմի կողմից Ցեղաստանությա ճանաչման համատեսում: Նա ո գում էր հավաստիացնել ամերիկահա յերին, որ հաջորդ ընտրություններու Դեմոկրատական կուսակցությունը ի րենց եხին կանգնած է:

Ծանոթագրական առօնմով նրա այց
գգութեացնում էր Ալիելին, որ Թրամփի
ժամանակների բարձիքողի օրենք ան-
ցյալ են արդեն: Հիշենք, որ այդ ժաման-
նակվա դետֆարտուղար **Սայֆ Փու-**
կեռն կանաչ լուս էր վարել Բահրե-
2020 թվականի դաւերազմից առաջ-
նելով. «Հույս հայտնենք, որ հայտն-
կարողանան իրենք իրենց դաւազմա-
նեն»:

Խոսնակ Փելոսին եւ դեմքարտուղար Շահնշահ Բիհնենը ցա խսկ նշան, որ արտեսր Արքեօանն է. Ե

Բայում անհաղղաղ դարձավոր է ին-
գործերը եւ բաշել հայկական տարած-
ներից:

Հայելը շատ էին ոգեւորված Ս. Նահանգներից իրենց ակնկալիքներով՝ Այս հարցին, թե Մ. Նահանգները արդյո՞ք կարող են զեմք ճատակարարել Հայաստանին, հարգարժան տիկիններ ճարտարեն սկզե ակնկալված դիվանագիտական դատապիսանը՝ ասելով «Մենք այստեղ ենք իմանալու, թե ինչ է ուզում Հայաստանը», կարծես չիմանալով, որ դարտկած մի երկիր կարիք ունի ինչողեւ բաղաբական զորակության, այնողև էլ արդիական գինամբերի մատակարարման:

Փելուին Հայաստան օգտագործեց
որդես հարթակ խցելու Ռուսաստ-
ան Ուկրաինայի ղատերազմի առն-
չությամբ, երբ Գաֆեսճյան կենտր-
ոնը՝ Օք համարական պարագանե-

Նուև Գր. Խասջյասի «Վարդասան» կտավի առաջ խոսք առավ եւ իհցեց հրենց հայրենիքը ղաւումանող քիսունյա հայ ուզամիկներին, որոց հայ մեկնաբաններ նրա ասածը համարեցին անուղղակի ակնարկ ուղղված մերույա իրանին: Դա «սխալ լայլ» նկատման հին, հաւկառես որովհետեւ 1,500 արի առաջ իրանցիները դեռեւ չէին ընդունել իսլամը, մինչ այսօր իրանը լավ հարաբերություններ ունի Հայաստանի հետ:

Այցելության հետեւանմբներից մեկն եղավ այն, որ արեւմտամես խղաքական

ուժերը բաջալերվեցին Հայաստանում եւ հավաներ կազմակերպեցին՝ դահանջելով դուրս գալ ՀԱՊԿազմակերպությունից, որին Ռուսաստան է ղեկավարում եւ որը ծաղրի ենթակա կառուց է դարձել դիվանագիտական շրջանակներում որբես անողմանաւար մի ճարմին, որը խարում է հայերին ասելով, որ կարող են իրենց երկրի դաշտանությունը վստահել իրեն: Նույնիսկ Հայաստանի Անվտանգության խորհրդի բարուղար Արմեն Գրիգորյանը բացահայտ հայտարարեց, որ Հայաստանը իր դաշտանության եւ ռազմական կարիքների համար չի կարող հովսը դնել այդ կառուցի մրա:

Ինչքան էլ զարհութելի լիներ, 2020-ի դատերազմը այնքան էլ համաշխարհային ուսադրության չարժանացավ բաղադրական դաշտում: Այս անգամ, Փելուսիի այցն ու տարածաշրջանում Մ. Նահանգների վճռական դերակատարությունը լիովին բացահայտվելի հականարտության արձագաններուն:

ՄԱԿ-Ի Անվտանգության խորհուրդը
բնարկում է հարցը եւ Հայաստանի
արտգործնախարար Արտաս Սիրզո-
յանը Եւթոնի Բյինկենի միջնորդու-
թյամբ վերջերս հանդիպում է ունեցել
Ադրբեյջանի իր գործընկերոջ Զեյհուն
Շահամանին հետև:

Զգացմունքային խանդավառությունը դեմք է խաղաղությունը, սեղը զիջելով սրբակ բաղաբական ծրագրավորման: Ա. Նահանգմերի բաղաբական «Անելիությունը» կովկասյան տարածաշրջան, որն ավանդաբար ռուսական ազդեցության գոտի է հանդարձել, դեռ կարող է որոշակի դժողովություններ ել բաղաբական հակահարվածներ առաջացնել, ինչպես հայտնի դարձավ Ուստասանի ճախագահ Վլադիմիր Պոլսինի խոսնակի հեգմանական արտահայտություններից: Լրագրողների հետ հանդիպման ժամանակ Կրեմլի խոսնակ Դմիտրի Պեսկովը «հնչեղ» կամ «աղմկոս» որակելով Փելոսիի այցն ու գործողությունները նշեց, որ միայն «հանգիս եւ գործնական՝ բիզնեսանձան մոտեցումը» կարող է արդյունավետ լինել հայ-ադրբեյջանական հակամարտության համար:

**Անգլ. բնագրից քարզմանեց՝
ՀԱԿՈԲ ԾՈՒԼԵԿՅԱՆ**
(The Armenian Mirror-Spectator)

Աղբետակի արկերը Երեւան կհասնե՞ն

Swrptir կարծիքներ

«Եռաբլուր» զինվորական դամբենում «Ազգային ինքնորոշում միավորում» կուսակցության նախագահ **Պարույր Չայրիկյանից** հետաքրքրվեցին՝ ի՞նչ է կածում, աղրբեջանական իրթիոները Երևան կիամնեն, ուրովիետեւ բաղադրում այդուհի թափառող տեսակետ ու կարծիք կա: Հսկուրա՝ մահոգությունը տեղին է, ու որդեսզի նման բան չիներ, դեմք էր կատարել ոչ թե դատիաբացական, այլ արժեհամակարգային, բաղադրյական ընտրություն: «Բոլոր այդ մահոգություններն արդարացված են, ու ոլորն էլ ընդունում են, որ կա դատեազմի վասնգ: Իսկ եթե նման բան ա, ու չես կարողանում կանխել, ապա դեմք է ավելի վատքար բանի դասես: Մեզանից կախվածք դեմք է անեմք, որ վատքարագույնը տեղի ունենա, ու դրական գործընթաց սկսվի», - «**Ազգի**» հետ գրուցում մանամանեց նա:

«Ֆիդայիներ» ՀԿ-ի ճախազահ **ՍԵՐՋԱՆ ԶԻԼԻՆԳՎԱՐՅԱՆՆ**, ի տարբերություն ԱԻՄ առաջնորդի, չի հավատում, որ արկերը Երեւանի վրա կրնկնեն, բայց եւ ժողովրդական խոսքն է հիշում՝ գողք երբ տանից է լինում, եզր երդիկով են համում: «Այս, չեն կարծում, թե Երեւանին կիսկեն, բայց ամկախ ամեն ինչ-չից՝ շան հետ, որ ընկերություն են անուն, ոչ թե փայտը, այլ թվանը դեմք է ձերփառ օգտես».- ո՞նո՞ծե՞ն նա:

«Աղքածանում միշտ չեն մարդիկ, որ դեմ են
Հայաստանի դեմ ազրեսիա իրականացնելու
Ալիեւի ժաղավականությանը»

ՍԵՎԱԿ ՎԱՐԴՈՒՄՅԱՆ

Իւանագետ, ԵՊԴ դասախոս, Աղրբեջանի
հարցերով փորձագետ **Արյուն Տննյանն**
«Ազգ»-ի հետ գրույցում ասում է, որ աղրբեջան
նաևան հասարակության մեջ էլ իիշ չեն մար-
դիկ, որ համարում են՝ իրենց իշխանություննե-
րը հերթական սաղրանքին կզնան: Նա, ի դեպ,
սաղրանի բառը հենց այնուն չի օգտագործում,
որովհետեւ Հայաստանի սահմանների վրա վեր-
ջին հարձակումն աղրբեջանցիների մոտ ոչ
միանալավ ու ոչ միակերպ է ընկալվել:

- Այսինքն՝ բոլորը չեն, որ միանալու են առահայտվել հարձակման մասով:

- Թիշ չեն ճարդիկ, ավելին՝ մեծ թիվ էին կազմում, որ ակնհայտորեն դեմ էին արտահայտվում Ալիեևի՝ Յայաստանի դեմ ագրեսիա իրականացնելու բաղաբականությանը։ Ընդ որում նման ժեսակետ են հայտնել ոչ միայն Ադրբեյջանում բնակվող, այլև դրսի ադրբեյջանցիները, որոնք տոկոսային հարաբերակցությամբ բավական մեծ թիվ են կազմում։ Ավելին՝ առաջին դեմքն է, երբ տոկոսային բավական մեծ տարերությամբ հասարակության զգալի մասը դեմ է արտահայտվում իշխանության գործելառօճին՝ կաղված Յայաստանի Ակամմանը սադրանքներ հրահրելուն։ Նախկինում ինչքան էլ ադրբեյջանական հասարակությունն ու իշխանությունը խնդիրներ են ունեցել՝ ժողովրդավարության, քրնաբետական ռեժիմի հետ կաղված, Արցախի հականարտության հարցում ու 2020-ի 44-օրյա դատերազմի ժամանակ կանգնել են իլիան Ալիեևի կողին ու սատարել իշխանություններին։ Այժմ սակայն դասկերը կտրուկ է փոխվել, ու եթե չափելու լինենք, աղա կարող ենք ասել, որ 50/50 տոկոս հարաբերակցությամբ հասարակությունը դեմ է արտահայտվում ռազմական գործողություններ հրահրելուն։ Չնայած որ, դեմ արտահայտվողները չեն բացառում, որ Ալիեևը կարող է նոր սադրանքների գնալ, ռազմական գործողություններ սկսել։

- Ալիենի հաղթականությանը դեմ են, որպեստել զոհեր ու վիրավորներ են ունենալ, ու այս տաճարներ էլ լավ:

- ՂԵՄ ԿԱՐԺԻԲ Ի ԻՄՆԱԿԱՆՈՒՄ ՈՒՄ ԿՈՂՄԻՑ
Է ԽԵԶՈՎՄ ԾՆԴՀՄԱԴԻՐ ՖԱՂԱՎԱԿԱՆ ԳՐԵԺԻ-
ՅԵՐԻ՞, ՖԱՂԱՎԱԳԻՎԱԿԱՆ ԽԱՍԱՐԱԿՈՒՐՅԱՆ
ՅԵՐԿԱՎԱԳՈՒՐԻՎԵՐԻ՞, թէ՞ ԽԱՍԱՐԱԿ ՖԱՂԱ-
ՎԱԳԻՎԵՐԻ:

- Ավելի շատ սպորտական բաղաբացիների ու հասարակական ակտիվություն ունեցող ժերմաներկայացուցիչների կողմից: Այստես ասած՝ դաշտիներ՝ խաղաղասերներ, իշխանական և տակեցներին չհարողների մեջ, իհարկե, նույնական դեմք արտահայտվողներ կան: Ընդդիմադիր ուժերը նույնական այս օրերին հանդես են գալիս իշխանությունների դեմ, բայց նրանց բննադատությունը ոչ թե Հայաստանի նկատմամբ իրականացվող բաղաբացիների մեջ է վերաբերում, այլ նրան, թե ինչու են այդքան զոհեր տախու, քայլ ուղարկելի արդյունք է նա գրանցում:

- በጥና እንደ ውስጥነትና ስራ የሚከተሉት ደንብ ተመርምሱ ይችላል

զուրը», իե՞ս բերելու մասին, բայց դա միայն հայտարարության մակարդակում է մնում:

- Իլիամ Ալիելը 44-օրյա դատերազմից հետո բազմից հայտարարել է, թե Արգախչի հարցը փակված է համարում, աղրբեջանական հասարակությունը նույնութեան այդ ժեսակետին է:

- Աղրեցանցիները գուցեւ այդպես համարում էին 2 տարի շարունակ, բայց Վերոնչյալը ընդդիմադիր երկու ուժերն այժմ ժետաված են, թե ինչան Ալիերը, ասելով, թե Արցախյան հակամարտությունը փակված է, սույն է խոսում: Լայն հասարակությունը հույս ուներ, որ գոնես ռազմական հակամարտություններն ու դատերազմները կրացարվեն, հասկանում էին, որ Արցախյան խնդիրը վեջնականացնեն լուծված չէ, բույց հույս ունեին, որ նոր գործողություններ, գոհեր չեն լինի: Փաստեն, այդ հույսերն այժմ հօգու են ցնդել, ու հասարակության լայն շերտերն էք են հասկացել՝ երկիր ռազմաքաղաքական դեկավարությունը չի ցանկանում փակել Արցախյան հարցը, բանի որ այն ներին հարցերը կարգավորելու, Ալիերի վարկանիշը բարձր դադելու լավագույն լծակներից է:

- Աղրեցանցիների դասկերացումները խաղաղության մասին միտք էլ ասրբեր են եռեւ:

- Իշխանությունների կողմից ներկայացվող խաղաղության օրակարգը սուս է ու կեղծիք։ Ներկայացվող այդ թեզերն միջազգային համարությանն ու հայ հասարակության այն հատվածին մոլորեցնելու համար են, որ չեն ճանաչում Ադրբեյջանը ու նրանց ռազմաքաղաքական դեկապարության որդեգրած բաղադրականությունը։ Ադրբեյջանի հասարակության ցըանում, արդեն ասացի, լացիֆիսների փոնր հատված կա, ոու այս օրերին էլ խաղաղություն հաստատելու կոչեր է անում։ Ուժեր կան, որ անզամ հարավկով-կասյան՝ այսրկովկասյան (Յայատան, Ադրբեյջան, Վրաստան) ինչ-որ ընդհանուր կոնֆեդերացիկ մետություն ստեղծելու գաղափարներ են առաջ տանում։ Բայց նրանի այնքան իիչ են, որ որևէ որոշման վրա չեն կարող ազդել։

- Թափառող տեսակետ կա, որ թե՛ Հայաստանի, թե՝ Աղրբեջանի հասարակ ժաղավագիները կարող են խաղաղ ու հաւաքարել խնդիրը՝ Երկու Երկրների ռազմավարական դեկապարության մեջ է: Աղրբեջանիները դատարաս՝ են խաղաղ համակեցության:

- Աղրեջանը, մանկադարտեզներից ու դդրոցներից սկսած, հակահայ բաղաբականություն է տանում, հայաֆորիան ամենուր է՝ հեռուստաեսությամբ, թերթերով ու բարոգչության հնարավոր բոլոր միջոցներով։ Այդ ամենը ենթադրելու տեղի է տալիս, որ աղրեջանական հասարակությունը դատասա չէ խաղաղ աղրեջայի ժողովրդի հետ։ Գուցե մի բանի տասնամյակ առաջ հնարավոր լիներ նման բան ասել, բայց այժմ նման բան կարծելը միանտություն է։ Ի վերջո, հնարավոր չէ խաղաղ համակեցություն ենթադրել մի ժողովրդի հետ, որ կացնահարում է նման զինվորականին, դիակապությամբ եղանակում կին զինվորականների մարմինների հետ էլ պահ։

ԳԵՐՄԱՆԻԱԿԱՆ ԻԵՌՈՒՍՏԱՄԵՆՈՎՐՅԱՆ ՔԱՐՈՂԶԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԽԱՆՈՅ ՊՈՎՈՒԹԻՆԻ ԵԼՈՒՅԹԻՆ

Գերմանական հեռուստաեսության առաջին՝ ARD, Երրորդ՝ ZDF ալիբները փոխել են իրենց ծրագիրը Պուտինի՝ «Ռուսաստանում մասնակի զորահավաք հայտարարող ելլույթին եւ Արեւմուտի համեմտ հնչեցրած սպառնալիթին» ի դաշտախան, ինչպես ձեռակերպում է գերմանական «Եվսոյրես» դարբերականը։ Թերթի հաղորդմանը՝ Ուկրաինայի դեմ դատերազմի էսկալացիայի հաջորդ փուլը կարծես սկսվել է, ԳԴՐ կանցլեր Շոլցը, ԱՄՍ նախագահ Բայդենը, Ֆրանսիայի նախագահ Մակրոնը եւ ուրիշներ, ցնցված Պուտինի գործողություններից, հսակ արտահայտվեցին։ Գերմանական ներքիա արձագանքը սղասել չէվեց։ Նեռուստաեսության երեկոյան՝ ամենադիմարժան ժամերին հեռարձակվող ծրագրերում փոփոխություններ նշանակ ունի հատուկ հաղորդումներով անդրադառնալ Ուկրաինայում տիրող օլետաշիվ վիճակին։ Հավելենի, որ փետրվարից ի վեր Գերմանիայում առավելյան «բարի լուսը» ներդիան սկսում է Ուկրաինայի մասին բարոզչական աղաղակով։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ

«ՄԵՐ ԱՎԱՏԱՎՈՅ ՀԱՅՈՒՅԻ Ի ԱՄԱԳՈՐԾՎԱԿցՈՎԾՅԱՆ ԿԱՊՄԱԿԵՐԱՎՈՎԾՅԱՆ ԱԽԴԱՄԱԿցԵԼՆ Է»

Այդ մասին սեղմտնքերի 17-հայտարարել է Թուրքիայի նախագահ **Էրդողանը**, մասնակցելով սեղմտնքերի 15-16-ը կազմակերպության Սամարդանդում հրավիրված գագաթաժողովին: Նրա հայտարարությունը Երկրի բաղադրական շրջանակներում միանաւաճակ չի ընդունվել: Ընդունմությունը կանխագուշակելով, որ դա հիյ է Թուրքիայի օտարնանը ԱՍՍ-ից ու Եվրոպական Միությունից, չկռադարձաված հայտարարության համար բննադատել է Էրդողանին: Այդ ընթացքում Շանհայի համագործակցությանը անդամակցելու դիմաց Թուրքիային առաջադրվել է ՆԱՏՕ-ի հետ կապերը խցելու նախադաշտմանը:

Ինչուս նելք է РИԱ Հովոստի-ն, նախադաշտմանն անձանք առաջարկել է Շամիայի համագործակցության կազմակերպությունում ՈԴ նախագահի հատուկ ներկայացուցիչ **Բախսիար Խակիմովը**, նետով որ անդամակցության թեկնածուները ղետք է համարատասխան լինեն կազմակերպության որոշակի չափորոշչիչներին: Աղյօ նա հավելել է. «Թուրքիան NATO-ի անդամ դեռևսույթում է, ըստ որում այն կառույցի, որը Ռուսաստանին համարում է ոչ թե սպորական հակառակորդ, այլ թիվ առաջին թշնամին: Թուրքիայի անդամակցության դիմումը բնարկման կրթվայն ժամանակ, երբ կազմակերպությունը դա ստանա: Մինչդեռ Անկարան այդ ուղղությամբ որեւէ բայլ դեռ չի կատարել»:

Առաջարկագիր և Լրա թղթային Agre'ment-ը

Օրեր առաջ արդեն Երեւանում ծովուներ կային, իսկ հինգօրքի Սովորան հաստատեց Հայաստանում ԱԱԾ դեսպան **Լին Թրեյսիի**՝ ՈԴ հավատարնագրումը՝ այսուեն կոչված Agrement-ը: Ինչուես «Ֆրանկուրտեր ալֆենայնեց ցայթունգն» է փոխանցում, Երեւանում թերթի 22-ին, նախազահ Բայթենի թեկնածու Թրեյսիի՝ ՈԴ-ում դաշտնավարնան մասին լուրը հաստատել է ՈԴ փոխարքորենախարար Սերգեյ Ռյաբկովը, ըստ ՏԱԱԾ գործակալության ծանուցման:

Բայդենը վերջերս էր առաջադրել Թթեյսիի թեկնածությունը, գրում է գերմանական «Ֆրանկֆուրտ» ալգեմայնեն» եւ իրազեկում, որ նախան դեսպանի դաշտնադես նշանակումն ու Տվյալ դետություն գործութվելը, նախագահի առաջադրելուց հետ Սենատը դեռ դիմի վվեարկի:

Լին թեյսին տիրապետում է ռուսերենին: 2019-ին Հայաստանում դաշտնավարելուց առաջ նա աշխատել է ԱՄՆ Պետքեղարտամենի Եվրոպայի եւ Եվրասիայի գրասենյակում՝ որդես Ռուսաստանի հարցերով ավագ խորհրդական, այնուհետև 2014-17 թվականներին՝ Մոսկվայում, աղա Աշխաբադում եւ Աստանայում ԱՄՆ դեսպանությունում՝ որդես դիվանագիտական առաջելության դեկավարի տեղակալ: Ռուսաստանում դիվանագիտական աշխատանի համար 2017-ին դարձեաւութել է «Պատվո մրցանակով»: Ավելի վաղ Պակիստանի Փետական բազմաթիվ պատվություններում աշխատած տարիներին, նրա խիզախ վարդ գնահատվել էր եւ 2009-ին արժանացել մելքոնյան պարուածան՝ «Յերազութեամ տարօտին»:

«Ֆրանկուրտեր ալգենայն ցայթունգ» իրազեկում է, որ Սովորական ԱՍՄ նախկին դեսպանը՝ **Զոն Սալիվանը** սեղեցնելի է սկզբին լինել է Ռուսաստանը Եւ թուակի ամեն:

ԳԵՂԱՄ
ՔՅՈՒՐՈՒՄՅԱՆ

Լսելով Հայաստանի հանրապետությունում բարձրագույն դատաժողովների գրադեցրած այրերի հրամարակային ելույթները, հանրության որոշ շրջանակներում կարծիք է կազմավորվում, թե իշխանություններն ինչ-որ քան անում են հայաստանարևակների առօրյան բարեփոխելու ուղղությամբ։ Մեկ հայտարակում է, որ Երկրի սնտեսությունում Եկանիշ աճ է արձանագրվել, որ այսինչ միջազգային կառույցը Հայաստանի համար գործարար միջավայրի ներդրումային նոր հնարավորություններ է տեսնում, հետո հաղորդվում է, որ ասենի հեռավոր Արգենտինան է հետարքրված մեր Երկրի սնտեսությամբ, մեկ էլ համաշխարհային քանկային համակարգն է մեզանով ընչում ու աղբում։

Այս գործընթացում համար-
մես գերակշիվ է ՀՀ էկոնոմի-
կայի նախարար **Վահան Քե-
րոբյանը**, որի լավատեսու-
թյունն ուղղակի սահմաններ
չի ճանաչում: Նրա խոսքերից
կարելի է եղանականել, որ ՀՀ
սնտեսությունում խնդիրներ
ընդհանրապես չկան, եթե ի-
հարկե մայթերին կանաչի վա-
ճառող տափկմերը չիրաժա-
վեն մայթերի 80-100 կիլոգրա-
մանց եղանական շատելուց
կամ զոդողի մասնագիտու-
թան շիրաբետումից:

ՏԱՏԵՍՈՒԹՅԱՆ ԹԻՎ 1 Պատասխանատուկից հետ չի մնում ՀՀ տարածքային կառավարման եւ ենթակառուցների նախարար ԳՆԵԼ Սանոսյանը, որը եւկրի հիմնական խնդիրներից մեկն է համարում կառուցվող կամուրջների նախագծերը ծիծ չափելը. բառացի իր խոսքերն են: Պետական այս կառուցը չի նկատում, որ տարածքային կառավարման իր անմիջական ուղղակիությունից ասհճա-

Նաբար վեր է ածվել ՀՀ աղյա-
տիկ բյուջեից հանաֆինանսա-
վորումներ իրականացնող մի
կառույցի: Խնդիրը, թե երբ մեր
900-ից ավելի հանայնեներն ի-
րենց հավաքագրած ֆինանսա-
կան միջոցներով ի զրոյ կի-
նեն իրականացնել գյուղական
ճանաղարհերի ու այլ ենթա-
կառույցների նորոգումներն ու
վերանորոգումները, երբեւ բն-
արկենան հարց չի դարձել:
Թող առողջական խնդիրներ
ունեցող կենսաթոշակառուն
մի 6-7 հազար դրամի դեղ գնի,
որից պետությունը 1000-1200
դրամի ավելացված արժեքի
հարկ է գանձում, մի ինչ-որ
բյուջեի ննանվող ֆինանսա-
կան գումար կուտակի, այն հա-
մաֆինանսավորում կոչվող
գործարի տեսով կարելի է
ծախսել եւ աշխատանի տղա-
վորություն ստեղծել: Մեամբե

Վորովյան Աստվածական Եղանակաբան Հայությունը կամ Մարդիկ, ովքեր գյուղական ճանապարհաշնուրյունը Երկրի առաջնահերթությունների շարին են դասում, դարձագլես մոռանալով, որ այդ առաջնահերթություններ կոչվողները ՀՀ ներկայիս վիճակում այն ճյուղերն ու ոլորտներն են, որոնք ժեսանելի հավածներում ժեսանելի ավելացված արդյուններ են աղափովում: Ազադ, այս մասին ոչ նախարարների ելութերում է ասվելում, ոչ էլ ՀՀ կառավարության նիստերում, որը մեկ ասմունքոյի ներկայացում է հիշեցնում:

Ընդամենը երկու տարի առաջ, եթ ՀՀ բարձր ժեխնող-գիտակաների արդյունաբերության նախարարը **Դավիթ Արշակյանն** էր, լրատվամիջոցները հաղորդեցին սեփական արտարրարան ամերիկական քառորդական պարագաներու մասին:

Տարդության ամօրաչու թշնիլ
սարբերի արտադրության մա-
սին: Հաճախարհային իրա-
դարձություններից տեղեկա-
նում եմ, որ ԱՌԱ-ԾԻՐԻ ՄԵՃ

Դահանջարկ կա աշխարհում, մեր տարածաշրջանում թուրիային զուգահեռ այն արտադրում է նաև Իրանը, իսկ մեր ստեղծության դասասիսանատուներն անգամ ակնարկ չեն անում այս ուղղությամբ, գերադասելով խոսել դեռի տիեզերք արձակված հայկական արքանյակից... Հայաստանյան միջավայրում բազմաթիվ են նրանք, ովքեր գտնում են, որ այդ արքանյակի փոխարեն մի բանի տասնյակ Աթենքներ ունենալը շատ ավելի վստահության երաշխիք է դարունակում: Ցավոն, այսպես կոչված խաղաղություն երազողներն այլ դահկածի են դրսեւում, երբ թույլ սնտեսությունը երեք էլ վստահության անգամ նվազագույն երաշխիք չի դարունակում: Անկեղծորեն նետեմ. երբ շշաղափս ներկայացնուցիչներից ոմանք, իիմնականում կրթված ու նաևնագիտացած այրեր, օրինակ հարցնում են, թե ինչ կառուց է ասեմ, Ֆերգետիք ինսիտուտը, որի գեկուցի հաճածայն Հայաստանի հանրապետությունը բարելավել է իր դիրքերը, տարակուտում են:

Ահա այսօրինակ հարցեր դարձարանելու, ՀՀ առաջնահերթությունները մեկնարանելու նույակով ակնհմ լրացրելու

թյամբ զբաղվող ՀՀ բաղադրիչները շուրջ երկու ամիս առաջ գրավոր դիմեց ՀՀ վարչապետին:

Ն. Փափագյանին, առաջարկելով հանդիդությունը իր գլխավոր խորհրդականի հետ: OrԵրը շաբաթներ դարձան, շաբաթները ամիսներ ու ավելին, եւ հեռախոսազանգ՝ ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարությունից: Առաջարկ եղավ հանդիդությունը մեծի դեմքի հետ, որի հետ երկու տարի առաջ լավագույն ավարտով շուրջ 40 րոպե տևած գրուց էին ունեցել: Առաջարկեց այլ դեմքի հետ հանդիդությունը, որի հետ մեր գրուցը 30 րոպե էր տևել: Երրորդ դեմքից հետո առաջարկեց փոխնախարարի հետ հանդիդություն, որի հետ մոտ 40 րոպե տևած գրուց է ունեցել նախորդ աօնանը, հետեւալ Շեմանդրումով. Ի՞նչ շարժադիրներից ելնելով է Սերբիան մինչեւ 8 մլն տոննա եգիպտացորենի հասիկ արտադրում, Զինասանը՝ 260 մլն տոննա, երբ առաջնային համարվող բրինձը 210 մլն տոննա է, ԱՄՆ-ը՝ մոտ 400 մլն տոննա, ցորենը՝ 50 մլն տոննա: Փոխնախարար **Ա. Խոջոյանը** մեր գրուցը տարավ խաղողագործությունը խթանելու դեմքան ծրագրերի ուղղությամբ, որի հետևանքները, մթերումների առողջությունը, տեսնում ենք բոլոր:

Ղրույցների արդյունքում դարձ-
վեց հետեւյալը. ՀՀ վարչադես
Փաշինյանը գլխավոր ընտ-
ական խորհրդական չունի,
դաշտում կա, դաշտույան՝ ոչ:
Ժե ինչով է դայնանավորված
ննան մոտեցումը, դժվար է ա-
սել, որին կարող է դատասխա-
նել ՀՀ վարչադեսը, որ լրագրող
ինելով հանդերձ իր նախկին
նամբարության ներկայացու-
ցիչների հանդեռ բարյացա-
զամությամբ չի առանձնա-
նում: Կողմանամբ, միայն թե
ՀՀ ընտեսությունն իրականում
առաջնա:

ՀՅ Եկոնոմիկայի նախարար Ա. Քերոբյանը ելք տևանում է պարկից արտահանումը՝ 3 մլրդ դրամի հասցնելու մեջ, որի դաշտագոյում արտահանումը՝ 1 մլն ակչի հաշվով կկազմի տարեկան 1000 դրամ: Մեր երթեսնի բախտակից եւտօնիայում այս 2020-ին կազմել է 11.000 դրամ, Զելիսիայում՝ 14.000 դրամ, Դամիայում՝ 20.000 դրամ, Բելառուսում՝ 29.000 դրամ: Թե երբ մենք կմուտնանանք նման ցուցանիւթեր՝ դժվար կատել, բանզի նման թվերի շուրջ տոստելու, ինչու ոչ՝ բարձրացնալու, դաշտագոյում պահանջանառութեան մեջը չկա, առավել եւս՝ բնակչութեան պահանջանառութեանը չկա: Արդյունքում՝ ՀՅ առաջնահերթություններ են դասակարգվել տաղաղությունը, կրթությունը ու բանակը:

Համաշխարհային գործընթացներն այլ չափորոշիչներով են ծավալվում, որտեղ կայուն է շարունակական զարգացման երաշխիքներ են դասակարգվում բազմացյուղ սննդարտադրությունը, դարենային ինքնաշխատությունը, դարենային ինքնաշխատությունը եւ դրանց արդյունքում անխնդիր ֆինանսավորվող անվտանգային համակարգը:

Գլ.
Դրենի սղասումով:
21.09.2022թ.

Արել՝ սպասումների ժողով

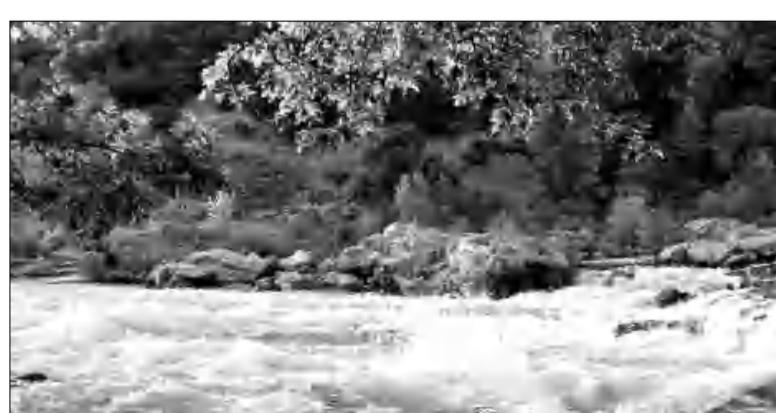
անջարկ կա աշխարհում, տարածաշրջանում թուր- ին զուգահեռ այն արտադրությունը, ինչ մեր սնության դատավանահատու- անգամ ակնարկ չեն ա- այս ուղղությամբ, գերա- պելվ խոսել դեմի տեղերի սկզբած հայկական արքա- ից... Հայաստանյան մի- այրում բազմաթիվ են մի, ովքեր գտնում են, որ այդ մայակի փոխարեն մի բա- սահանակ ԱթՍ-ներ ունե- ւած ավելի վստահու- թաւութիւն է դարունա- կա: Յավոր, այսպիս կոչված աշակերտությունը երազողներն աղափառ են դրսեռում, ունույն ժամանակում երթե- աւահանակ անգամ նվա- զույն երաշխիք չի դարու- աւում: Անկենթորեն նետմ. տարածաշրջանի ներկայացու- թերից ոմանք, իհմնակա- կրպած ու մասնագիտա- այրեր, օրինակ հարցում են ինչ կառույց է ասենք, զերի ինստիտուտը, որի գե- րազանցությունը համաձայն Հայաստա- նամարդետությունը բարե- լու է իր դիրքությունը, տարակու- թեմ:

ա այսօրինակ հարցե- զարանելու, ՀՀ առաջնա- ւորությունները մեկնարանե- տարակու անշահ լրացր-

Երկրաբանական ուսումնաիրությունները շարունակվում են

է ունեցել Դեբեդ գետի ջրի ուրակի վրա: Այն ավելի բարելավվել է և կազմի հիդրոֆիճական բնուքագրիչների բանակությունները գործող նորմերի սահմաններում են: Նմուշարկման բոլոր կետերում ջուրն ունի հիդրոկարբոնատ-սոլֆատային, կալցիում-մագնեզիում-նատրիումային կազմ՝ առավելագույնը 0.33 գ/լ հանայինացմանք: Այլ դատկեր է գրանցվել Շամլուի հանավայրից հեռացվող ջրում, որը լցվում է Դեբեդի Վտակը: Զուրն ունի սոլֆատային, կալցիում-մագնեզիում-նատրիումային կազմ, 3.3 գ/լ հանայինացում և կուսության 44 արժեք (դեկ.՝ Ե. Օ. Բ. Հասինայի):

Ամփոփվել և հրատարակվել են Գեղամի հրաբխային լեռնաշղթայի տարածում տեղի ունեցած 5 սեյսմիկ դարսերի վերլուծությունները, որոնք գրանցվել են 2014-18թթ. ընթացքում, Վերին Պէլքասոցեն-հրաբխի մոնթոն հրապարակության մեջ:

Ների ու ակտիվ խզվածքների խիս կլաստերում: Գրանցված երկրաշարժերի դարսերի ժամանակ որևէ «հիմնական ցնցում» չի առանձնացվել, դրանք բնութագրվել են համեմտարար կարճ ժամանակահատվածում հաճախակի գրանցվող թույլ ցնցումներով:

ՍԵԽԱՄԻԿ կայաններից սացված սյալներն օգտագործվել են Երկրաշարժերի էմիկենս-րուների ստուգիքից հօգու-

թյունը մեծացնելու և այդ գոտում առկա լարվածային դաշտի ներկա վիճակը գնահատելու համար: Խոհս կարևորվում են վերջին տարիներին գրանցված երկրաշարժերի դաշտերի և ակտիվ հրաբխային կամ գեղերմալ դրույթների միջև հնարավոր կադի բացահայտմանն ուղղված հետազոտությունները (դեկ.՝ Ե.Գ.Ք. **Լ. Սարգսյան**): Ստեփան ՊԱՐԻԿՅԱՆ

Մասկով, վիդ, տուկա եւ բարոյականություն

Խախտվեց Պիկասոյի ծափով, որին հետևեցին մյուսների ծափահարությունները: Մոդիի մահից մի քանի օր անց ժամանան եկավ Պիկասոյի արվեստները եւ ասաց. «Պիկասո, չկարծես, թե դու ավելի մեծ ես, քան Մոդիյանին», եւ լուս ու սգավոր հեռացավ: Այդ մի քանի բարով ժամանան ասաց իր սերն ու գմահատականը Մոդիի արվեստի հոգեներության վերաբերյալ: Այն ժամանակ Շագանակը գուցե միակն էր, որ դա ազնվորեն արեց: Սակայն, իմանանմ, մեկն ու միակն էր մեծ թիվ է: Մխալ է մեծերին համեմատելու միմյանց հետ, նրանց անելով վար ու վեր, խախտելով արժեքայնության չափանիշերը, որ երեք ու այսօր էլ տարածված վերլուծաբանական արագ է, որին շատերն են տուր սկել ու տախու: Ինչ ասելով կուզե՞ Պիկասոն առավել մեծ է իր արվեստի նորարական շահագութերով եւ աշխարհին հարաբերող միաձույլ բազմազանության փիլիսոփայությամբ:

գետների ճնշող մեծամասնությունը եւ ճնշում է ու ճնշում սակավ ընտրյալիներին:

- Խնդրում եմ, ընկեր, իմացիր, շուկա-
ներում ես ինչ գին ունեմ, համեստ
նկարչությունս էժան չտամ, - մի օր ինձ
ասաց Վարժապետ նկարիչը, որին իր ա-
ռակերտները «նատուրն» էին հորջո-
ջում:

- Ինացել եմ, մասնաւոր, դու անգին ես:
 - Յա՞ մեկ միջինն դրա՞մ, ասա միջիննաւոր եմ:
 - Ոէ մասնաւոր, մեկ սրբակ:

- ԶԵ, ԱԱԵԱՏՐՈ, ԱԵԿ ԼԻՇԱՅ:

Այս իրական Երկխոսությունն ընդհանրական բովանդակություն ունի եւ Վետաքընում է ոչ միայն «հարգելի» վաժամեթին, այլև նշակութային դաշընակիանող շատ վարժամեթների, որոնք մեծանուրացնելու համար կարծիք են, թե իրենին ուսուցչամեթնեն:

Արդեն նեել եմ, բայց դարձյալ ասեմ ու կրկնեմ՝ իսկական ճշակութը փողով չի, այն չի ժինվում, այլ հղով կառուցվում է եւ հասցեագրվում հղում, ուղարկան աղքանին չի, սպառողական արժեք չի, բիզնես չի, վերին արածեների հետիքարային դալաններում որոնելու գործիքներ:

Ժիուր քան է: Վաճ Գոզի ժամանակը ու նրա կողմին կար մի նկարիչ՝ Բոննան, որի աշխատանքները տանող տանողի եր, թքցնում էին նկարակալի վրայից, չստաբելով ներկը չորանար: Վաճ Գոզի՝ լուսի ու հոգու մեծագույն նկարիչներից մեկի որւեւ գործ իր կենդանության օրերին չվաճառվեց, նա աղրում էր անհայտության մեջ, լոկ Տենու էր ձանաչում իր եղբորը, նա սփյուռք էր միայն նրա հետ, այն էլ իհինականում նաճակների միջոցով: Վաղուց ի վեր այդ Բոննան չկա: Իսկ Վաճ Գոզը, արդեն ուրախալի բան, բարձրանում է հա բարձրանում դեմիությունում: «Էնտեղ»: Ի վերջո ես տեսա մեղավորին: Դա նաեւ, թերեւ ավելի շա, սգես, առեւտրական, նյութապահաւ, փողասեր հասարակությունն է:

Բախը մահից ժուր 200 տարի հետո
միայն ճանաչելի դարձավ եւ հռչակվեց
հանճար՝ Սենդելսոնի կողմից նրա նո-
տարքթերը հայտնաբերելու ընթրիիվ:

Մոդիլյանին իր նկարները չեր վաճառում, այլ որու ծեղանկարներ սրճարանում փոխանակում էր մի բաժակ գինով եւ հարքում իր հոգու գինուց: Նա ստեղծեց կնոջ՝ Ժաննայի կոնդողիցին գունագեղ դիմանկարը, նրան դասկերելով անսովոր երկար դարանոցով, կարծես այդ դարանոցը ընչող դասվանդան լիներ թախծո՞ս աշխերով նրա գեղեցիկ դեմքին: Ժաննան նկարը թերեց ցուցաւասի, արվեստաեր հասարակությանը ի ցուցը դնելու: Եթե նկարի վրայից սրիշակ սավանը իջեցրին, հանդիսաւելք հիացնուինից բարազաւ: Երևար լորություն

աննշան դեմքերի, որոնք որեւէ նշանակալից բան չեն սկզի Հայաստանին, եւ անգետ հանդիսատեսը տարակուառմ է՝ իրավանում նրանցից ո՞վ է մեծ: Եվ փոքրին մեծ է տեսնում: Այսպէս կուրանում է հասարակական գիտակողության աշըրժերեւելի «դաստարագործների» հաճախասա էլ է բիզնես՝ ոմանք ինչ-որ մարդկանց հովանավորությամբ են դաշնում: «Դայ մեծեր» դաստարի հերոսներ: Ես այս ու այն կողմ եաւ նայեցի, բայց չետասա, օրինակ, նշանավոր ճարտարապետ Ռաֆայել Կիրայելյանին եւ ականավոր արարացյան մարդ ու գրող Կոստան Զարյանին: Ուրիշ խայտառակ կաստեր ինչ չեն, Մշակույթի նախարարությունը ուղարկել է լրուեն մտահոգվի: Զգիտեմ, այս երկուսի, նաեւ այլ արժանավորների դաստաները գրուեն ցուցադրվում են Արթիկի ցջանի ֆեռոյալական Հոռոմ գյուղում...

Գիտեմ, Կենսկոմը չցանկացավ Պարույր Սեւակին Պանթեոն տանել, որպես կառուցել էր Կոմիտասին նվիրված «Անլրէլի զանգակատուն», մի անլրէլի զանգակատուն էլ ինքն էր եւ է, նրան նույնականացնելու համար 100 կիլոմետր հեռու գտնվող Ծննդավայրի հորենական տաճակական բակում, որն անմիջապես դարձավ համայն հայության սրբավայր: Ըստին մադրի ինչ Պանթեոն, նա է ասել, չչ, մարդ կա ելև է շայակն աշխարհի, մարդ էլ կա աշխարհն է շայակած տաճում: Ակադեմիան Սեւակին մերժեց ին նելու ակադեմիկոս, գերադասելով ձայն տալ գրականության հնատիտուսի սնօրեն Վաչէ Նալբանդյանին: Շուտով էլ որոշ դաշտահական անցորդներով համալրվեցին նրա հումանիտար շարժերը՝ Հովսեփ Օրելիինց, Մանուկ Աբելյանից, Ավետիփ Իսահակյանից, Դիրենիկ Ղեմիրճյանից, Ստեփան Զորյանից, հայագետ-արեթագետ Կարապետ Մենիֆ-Օհանջանյանից հետո: Որտեղից ուր հասանի: Հոգեւոր ծովից ծով Հայաստանից մինչեւ մի ոսմաչափ հոգեսով Հայաստան: Ամուններ տան: Ձե, դու էլ գիտե՞ս Այսուամենայնիվ. հայր եւ որդի Հրաշիկ ու Արամ Սիմոնյաններ, որոնք Ակադեմիան մուտք ունենած են՝ «Յանապահն» կոչվող ակադեմիայի առջև:

նիս նույտ գրիգոր Հայաստակը կոմունիստական կուսակցության դամության ուրվագծերով» եւ «Արդի բուրժուական գաղափարախոսության բնադրատությամբ»: Ուտող-խմող Հանելով կայսարական ուրվագիծը անդաման ամեն դատահած գեղեցիկ թե սգեղ կմոջն արտահայտում էր իր ներքին թե արտահայտում լուրջ թե կատակ ցանկությունը՝ «ծոցիդ ժամանճ կծեմ»: Խմող, բայց ոչ ուտող լրաբեր Ալ Խառաջը: Սիր դատունյա լեզվաբան՝ վարժադեհի մակարդակով: Սիր զիմեն ով եւ իմչ: Իդեալիզմի եւ մատերիալիզմի միջեւ նույրված մի աղբատամիշ հինաստաց: Սիր սննդսապար եւ այլն: Ընդիհանուր առմանք՝ անդեմ եւ անհոգի ժողովածու: Եվ ո՞ւմ փոխարեն՝ Պարույր Սեւակի: (Կաթում եմ՝ լետք չէ Սեւակին հետադարձորեն ցավակցել, այլ ընորհավորել, այդ, ընորհավորել, որ նա այս ու նման մարդկանց կողին չհայտնվեց: Եվ նրան չհանդուժողներին ասել՝ ընորհակալություն): Չաս ցավալի է, որ մեր Ակադեմիան հաճախ համարվում է անկածիո, անհայտ, անհոգի անուններով, մեծամեծ իշեցնելով նրա երեմնի բարձր, աշխարհին ճանաչելի նույնությունը: Կարծում եմ «Ակադեմիական բաղադր» կառուցելով իմաստուն կրտաօնաֆ: Ոչ: Հարկավոր է կառուցել «Բարոյականության բաղադր», որը լավագույն հոււարձան կիրակ Յիսոսա Նազովեցում՝ իիմնված աշխարհի կողմից արհանարիկած նրա սասպիրացիաների վրա:

Սեւակը անցանկայի անձ էր Արանց
իսկուր իսկուր էր նաև ծախութե

ԿԵՆՏԱԿՈՒՄԻՑ: Իշխանամես լինել եւ ոչ
ղետականամես ու ազգամես:

Ծարունակեմ Վրդովնումնի, ինչպես
Սեւակը կասե՞՝ ուշ, բայց ոչ ուշացած:
Նրա «Եղիշի լուս» խորհնաւս վերա-
ռությամբ գրի մի բանի հազար օրինակ
տղամանակն արգելափակվեց Կենևկո-
մի որոշմամբ, իհարկե, ոչ առանց իր
սերնդի բանաստեղծներից մեկի Մոսկ-
վա հղած «մատերյալ»-հզմով: (Եղիշի
լուս, ասել է՝ մքրություն է, թող լուս լի-
նի): Այս արիթրով Սեւակը շատ խիստ ու
կորիս գրուեց Կենևկոմի այն ժամա-
նակվա ռեակցիոն բարուլար Ռոբերտ
Խաչատրյանի հետ: (Յո չէր կարող թավ-
ուայ խոս խոսել): Աղա, իրեւ Ակադե-
միայի գրականության ինսիտուտի գի-
տաշխառող, դիմեց դրեզիդենս Վիկտոր
Դամբարանումյանին, հույս փայփայելով,
թե նա կօգնի իր գիրքը ողբայազերծելու:
Եվ նրանից ի՞նչ դառասխան ստացավ.
«Ես գրականությամբ չեմ զբաղվում, ես
զբաղվում եմ աստերով»: Դամարձակ-
վեցի Սեւակին հարցնել. «Ճի՞՞չ է»:
«Չեմ ասի,- դառասխանեց նա,- հայե-
րիս համար ամոր է»: Մեծ գիտնականը
փոքր մարդ դուրս եկավ, թերեւ վախե-
ցավ Կենևկոմից, որի կարմիր անդամա-
տունը իր ծողագրամանում էր:

Կոմիտասի անվան Պանթեոն, անգին
մի հողակցոր, սրբավայր մեր ժողովրդի
համար: Բան չունեմ ասելու, Անդրանիկ
Մարգարյանի հիշատակը թող Երկար
դահլյանից: Բայց, հարգելիներ, այս
մշակութային Պանթեոնը մի՞թե դիմի
դառնար նրա Վերջին տունը՝ ամենամեծ,
մարմարյա ու ամենաօքտի հուշակոթո-
ղով, որտեղ չկան Դերենիկ Դեմիրճյանը,
Երվանդ Զոքարը, Կոստան Զարյանը,
Դրաչյա Աճառյանը, Պարույր Սեւակը:
Ինչ անենի, որ նրա ռողին Երեանի
«գաղափարական» դեմքից էր, եւ եթե
արդարամիտ դեմ լիներ, նախ եւ առաջ
ինն էր դարտավոր սիրելի ծննդին ար-
ժանի հանգրվան իշեցնել: Եվ այսօ ու
վաղս էլ մենի սրանց ծաղիկ խոնար-
հեին, խոնկ ծխեցնեին եւ մաղթանի
անեին հողը թեթև լինի Վրադ: Լավ է,
ասսվածային Օլիմպոս լեռը Յայատա-
նում չէ, այլամետ Տարն Մարգարյանն
ու իր կուսակիցներն իրենց իշխանու-
թյունը չարաշահելով, հորդ կիուղարկա-
վորեին այնտեղ: Արարածն է՛ փառար-
ից անդին...

Զայն եմ լսում. օ՛, ժամանակներ, օ՛ բարեր:

Բարձրակարգ ու դասական ակադեմիկոսի մակարդակով թթվակից անդամ Հենրիկ Շովիաննիսյան: Ակադեմիայի տերեր չեն ցանկանում, որ նա հայտնվի իրենց «թատրոնի» դատվական օթյակում կամ դարձերում, ինչին արժանի է վաղուց ու անվերադադիրեն շատ ավելի, քան ոնանի, որոնի այդ բարձր իրավունքը գրանցանում ունեն եւ ոս օդիում:

ნძნარქ ფილმის სინაზ და უკავშირს.
ნძნარქ ე ასევაბ՝ «Ասծո ծաղրն է აշխარენ ალ արդեნ»: Նրա միայն «Թատრონը მჩგნაդრյան Հայաստա- ნում» գրի մատյանը խոր բովանդակու- թյան մի երկասիրություն է, որ վերաբե- րում է ոչ միայն թատրոնին, այլև, դրա միջնորդությանը, մերոնիվական գենի հատկանիշերն է նշագրում, թե ավան- դաբար ինչպիսին են հայերիս հոգե- կերպվածքը, զգացնունեներն ու նատն- դությունը: Քովիանանիսյանական դի- տարկումները կաղաղարված չեն զուտ դատնական-միջնադրյան հիրություն, նա երեւությունը տեսնում եւ արժեխավո- րում է շարունակելիության տրամաբա- նությանը, որ այսօր եւս կարենոր նշա- նակություն ունի աղրողներիս համար: Վաղը՝ նմանադիմու: (Սարդեսա Շահի- նյանը, որ միջակ ու սխալական գրոյ էր, բայց հիանալի ժուռնայիս ու հրամա- րակախոս, նկատել է՝ ի շարքերություն ո- րու դասական ժողովուրդների, հայերը կարողացան հազարամյակներում գո- յատենել իրենց ազգային գենեసիկայի շարունակելության ու դահ- տանական ընթացքի):

☞ 1 Այդ համակարգը միանգամայն հակասում է Կրեմլի աշխարհավայրական ծրագրերին, ի չի դարձնելով իրավանում հենց Հայաստանի ղեկավագն սանձազերծված 44-օրյա դաշերազմի չափազանց «բարենպաս» արդյունքները, այն առումով, որ այդ դաշերազմով հայ ժողովրդին ահարելելուց, հայաստանյան իշխանություններին կարվածահար անելուց զատ, Պուտինը փորձեց Սիսկի խճիք եռանախազահներից ԱՄՆ-ին ու Ֆրանսիային, հետեւաբար Եվրոպական միությանը դրւու մղել դարաբարյան գործընթացից: Եռակողմ չարաբաշիկ հայտարարությունն ու ոռու խաղաղադարձական միանձնյա տեղակայումը հականառության գրում՝ դրա արտահայտությունն էր: Ինչ վերաբերում է Մեղրիի և Զանգեզուրի 5 կմ. լայնությամբ նախատեսվող զույգ միջանցքներին, առաջ դրանք էլ Հարավային Կովկասից «Վտարված» ԱՄՆ-ի ու Ֆրանսիայի վերաբաշխ տարածաշրջանում լամինիւու հիմուն ունեն:

շատ զավասար պատճեն համար։ Խնդիրը, սակայն, այդ միտումը չէ միայն, այլ Հայաստանն արտաին ա-ջակցությունից գործի, միջազգայնորեն նեկուսացված եւ սնտեսաղես խայբայված ժեսնելու Մոսկվայի մկրտու-նք։ Ակնհայտ է, որ Նենսի Փելոսիի Վա-սհնագոտնին վերաբերող «դժվարին տա-հերին Հայաստանի կողդին կանգնե-լու» հավասիցումը տրամադօրնեն դիսի հակասեր ռուսների մոտեցմանը։ Դրանում համոզվելու համար կարենի է վերիիշել Կրեմլի խոսնակ **Դմիտրի Պետրովի** սեմտեմբերի 19-ի հայս-րարությունը, որտեղ նա ասել է, որ դաշտաս են ողջունելի Փելոսիի այց Հայաստան, ավելացնելով. «Այն ամե-նը, սակայն, եթե արվի ոչ թե խոսնով, այլ գործով, լինի ոչ թե դոդովիստա-կան, այլ իրականում գործնական, նորատակառողված հարաբերություն-ների կարգավորման ու իրավիճակի և սականացման սահմաններ»։

Ո՞ւ նախազի Վլադիմիր Պուտինը, ի ասրեռություն ԱՄՆ-ի, ԵՄ-ի և ՆԱՏՕ-ի, ոչ մի անգամ չի դատապար-

7 Մի օրինակ էլ ներկայիս Երևանի ղետական համալսարանից թերեւն: Կաստակավոր գրականագետներ, բանասեր, գեղագետներ, երկարամյա դասախոսներ, անկաշառ մարդ, մեր հումանիտար դաշը հարսացնող տառական գրերի հետինակ Երվանդ Տր-Խաչատրյան, ասացին՝ եղիք ու մնա ընդամենք զիտուրյունների թեկնածու, բյուրավորներից մեկը, դու մեր արհեստանոցից չես... Սա բավական չէ՝ վերջերս ել նորան արգելեցին լսարան մասնակի փակեցին համալսարանի ժամանեցը նորա առջեւ, որ ավելի վճառ եղավ ուսանողներին, որոնք կարող են նորա ազատ խոսելու համար այնպիսի բան ինձնանալ ու կրթել: Սա էլ էր Աստօն ծաղր, որ իրավանացրին աշակերտը բարձրի հանդեմ: Սովորաբար, աշակերտը հաղորդ են բարձրեցին, բայց մոտք օրացույցի ժամանակում: Ինձնանանք, հետո զայիս է բարձրերի հաղթանակը՝ լուսավոր ժամանակի եւ տարածության մեջ: Այսիսկ ժամանակությունը ունի հոգեւոր մշակույթի ֆիզիկական:

Ներկայիս հայ անչափանից, ոչ բա-
րի, ոչ գեղեցիկ, ոչ առափնջի հասարա-
կական կյանքը, չբացարձակացնեմ, մի
զգալի չափով ծաղր է, բայց արդեն
ստեղծված ոչ թե Ասծոն կամն, այլ մեր
ոսկ կամով, որտեղ պիսավոր հաւաքա-
նիեւ են սպիտուրումն ու բարոյագ-
ությունը: Այսան թանձ ծաղրանին իր
ծաղրածուներով՝ մի ժիշ շատ չէ մեր

Հինք ածուի համար:

Դոդվածս սկսեցի Կարլ Մարտիսից եւ լուզում եմ, ընթերցողի թույլավորամբ, մուշանով էլ ավարտել: Մարտիսի սնտեսական փիլիսոփայությունն աշխարհի գաղաքացնամք դայնանավորեց նյութապահության որտեղ և արդեւ-

Նենսի Փելոսիի այցը հակասում է Հայաստանը միջազգայնութեն մեկուսացված ժեսնելու Մուկվայի և Անկարայի տամադրություններին

տել Աղրեցանի ազթևիան, վերջինը
նմանաբես: Փոխարենը նա, ինչպես
սեղտեմբերի 18-ին նշել է ՊԻԱ
Հօվօտի-ն, ռազմական գրծողություն-
ների դադարեցումը վերագրել է Ռու-
սաստանին, իսկ դրանց դատասխա-
նավորությունը բարդել է հայկական
կողմին: Հնչյուն: Հարցին դատասխա-
նում է Դաշնային խորհուրդի միջազ-
գային հանձնաժողովի նախագահ
Գրիգորի Կարասինը նաևնանւելով:
«Դայաստանի եւ Աղրեցանի սահմա-
նին իրադադարը հաստավեց ընորհիվ
Ռուսաստանի ջաների, ինչպես նաև
Փափականի հետ Պուտինի հեռախո-
սազրույցի»: Եթե նման դեմքերում դի-
մում են միայն կողմերից մեկին, կաւ-
ալուի հետո նրան է մերապրում են:

Ավելին՝ սեպտեմբերի 20-ին Պուշկին
ասել է, որ ՀԱՊԿ-ի ցզանակներում
միջոցներ են ձեռնարկվում հայ-ադր-

բջանական սահմանագործում իրավիճակի սրման հետ կաղված, առջակատման գոտի է ուղարկվել հատուկ առաքելություն՝ ՀԱՊԿ գլխավոր քարտուղարի գլխավորությամբ, նորանալով, ըստ երեսության, ՀԱՊԿ նիհացյալ համարի դեկապար Անառողի Սիդորովի հայտարարությունը, որը նա արել էր սեպտեմբերի 15-ին, թե Հայաստանի Եւ Ադրբեյջանի սահմանին ՀԱՊԿ ուժին կիրառման մասին խոս չկա: Դրանով ՌԴ նախագահը հերթական անգամ փորձել է մոլորեցնել հայ ժողովրդին, բայց աղարդյուն: Ինչու՞ս երեսում է, ի զուր չեն ասում ռուս դեսական գործիչները. «Հայերին որքան խփում են, այնին հավատարին են ուսանում»:

Որքան էլ նկրումները տարբեր լինեն, Նենսի Փելոսիի Հայաստան այցին հի-վանդագին արձագանն են սկզել նաև Թուրքիայում: Սեպտեմբերի 19-ին

Իդիանախազգահ Ֆուլաք Օքբայը
մնադատել է ԱՍՍ Կոնգրեսի Ներկա-
յացուցիչների ղալահի խոսնակին
Քայաստանում արած հայտարարու-
թյունների համար, թե դրանք հեռու են
բարի կամքի դրսեւումից եւ անաշա-
րությունից եւ սարուածի են ենթար-
կում դիվանագիտական ջաները տա-
րածաւանում, Թուրքիան կշարունա-
կի աջակցել Եղբայրական Ազրեազ-
նին, որը հերսուական դայլարում ազա-
տագրել է դատմական հոդերը 30 տար-
վա անօրինական օկուղացիայից:

Գալով թուրքական լրասվամիջոցներին, աղա Ulusal Kanal -ն այցին անդրադաել է սեպտեմբերի 20-ին «Թուրքիայի եւ Ուսասաւանի հակազդեցությունը Փելոսիի սաղրանին» վերնագրով, ղնդելով, որ դա ծառայում է լարվածության սրմանը, հետեւաբար անընդունելի է: Ըստ թուրքական հեռուստաալիի, կրիվներն Աղրթշանի հարձակունով դայմանավորող Փելոսիին բույն համազդեցություն է սկիզ նաեւ Մուսկվան: Նոյն օրվա համարում մոտավորաբես միեւնույն մոտեցումն է ցույց սկիզ նաեւ Milli Gazete -ն հետեւյալ Վերնագրով. «Փելոսին արտապեց, իսկ մերնի ընդամենը դիմեցին»: Թուրքական թերթը Հայոց ցեղասպանության զրիերի հոււսահամալիրում արտասվելու հաճար Ներկայացուցիչների դալալդի խոսնակին դատապարտելիս դատապարտել նաեւ Թուրքիայի արտզործնախարարությանն ու թուրքական իշխանություններին, թե ոչ մի կերպ չեն հակազդել: Որու թերթը էլ, մասնավորաբես Time Turk -ը, այցը լուսաբանել են «Օսկարի միջանակին արժանի արցուններ» խորագրով: Բայց ինչորես էլ լուսաբանեն Նենսի Փելոսին Հայաստան կատարած դամական այցով խաթարել է նաեւ Թուրքիայի անդրորրը:

Մշակույթ, փող, տոկա և բարոյականություն

րագույն գործիք էր «փողի դիկտատուրան», այդ ճանապարհին ամբողջովին շրջանցելով հոգեւոր ճշակույթի դերն ու նշանակությունը: Սա այն սնտեսա- խաղաքական ժեսություններից էր, որը շահ է տվել դարձավ համաշխարհա- յին իրականություն: Կարմիր գիծ հա- վաք արտադրական հարաբերություննե- րի եւ գեղարվեստական ճշակույթի մի- ջեւ, եւ եթե ճշակույթն աղբեց իննա- բավ երեւելի զարգացում, աղա միայն իր տաղանդավոր գրողների ու արվես- տագետների, նրանց հոգեւոր գործողու- թյունների ընորհիկ: Առաջինը սղա- սարկում է հասարակության առավել համատարած նյութապահ ամբոխնե- րի շահերը, երկրորդը՝ շահ ավելի սա- կավարիկ հոգեւոր խավի: Եվ չզարմա- նանք, որ վերջին դարերում դատերազմ- ներն այնքան հաճախակի, կործանա- րար ու մահացու եղան, գլխիվայր փո- խելով աշխարհի ֆիզիկական ու բա- րոյական բարեզող:

Մարգար կանչալի:

Մարգը հոգեպղուրկ անհատականություն էր: Չեմ կարծում: Այդպիսի մեծությունն ինչպես կարող է սիրս ու հօգիչումնալի: Կյանի հոսող գետին սեւուն ճայելով, խացրել էր իր ներքին մարդու ձայնը, հոգին ու սիրը դահել փակի տակ: Ժամանակակիցներից իրական թե երեւակայական լուրեր կան, թե Ենգելսը՝ Մարտի մատերին ընկերն ու գաղափարակիրը, անտարբեր չէր նրա սիրելի կնոջ՝ Ժենի ֆոն Վենտֆալենի հանդեղ, թափուն սիրում էր Օրան: Արդյո՞ք այդ սերը փոխադարձ էր: Գուցե այլ կամ ոչ: Հաս գաղտնիներ հավերժութեն մնում են գաղտնիի: Մարտի այդ լավացին ինչպատճ է հի ուստիքաձամբել:

նրա հոգին ու սիրը տառապել են խանդի թե թե սիրն զգացնունեներից: Սիրն գաղտնիները թերեւս մի ընդհանուր եղր ունեն ռազմական գաղտնիների հետ, ժամանակին ջրի երես չեն ելնում, եթե լրտեսի մասն ու աչքը խառնված չեն դրանց: Կոչ եթե հանկարծ տեղոր տեղին բացահայտվում են, մանավանդ սիրահարների դեմքում, սանձագերծվում է «համաշխարհային» դատերազմ: Մարտը հասարակական մարզում հասսավ երեւելի հաղթանակների եւ դարսվեց անձնական կյանքում: Ով ասաց, թե մեծ մարդու անձնականությունը, նրա հոգեւոր ես-ը դակաս կարեւոր է հասարակականից: «Ես-ն ամեն ինչ է» - կաթում է հոգեբան, Ֆրոյդի դպրոցի հետեւոր Զորգ Ֆրանկլը: 1883-ին, երբ ընդամենը վարսունիհինգ տարեկան էր, Մարտը վախճանվեց: Չէ, չեմ կածում, թե նրա մահվան դատարքը իր սիրելիների դավաճանությունը եղավ: Պարզաբան՝ նրա իմաստուն ճակատին որոշնակ ճակատաօհր:

Գիտեմ, մարդն իր կենդանության ժամանակ զիսավորաբես շփորում է փողին, բան որեւէ լավ վերիի, մկարի, երաժշտության, քատերական ներկայացման հետ։ Նրա կյանքում փողն ավելի կարեւոր է, բան գեղարվեստական նշակույթը։ Դեմքարարա մարդկությունն ամբողջության մեջ բավականին անկատացած է։ Նա ավելի շատ փող է ուսում, բան աղրում ճշակույթի բովանդակությամբ ու վայելիներով։ Նախաճաշին՝ փող, ճաշին՝ փող, ընթրիիին՝ դարձյալ փող։ Այսինքն է կուրացած շողուն փողով, որ չի մտահոգվում՝ այս ստամուսի եւսպասարբաց և լաւաբանաց արդյունաց օրու

Կդառնա: Նույնիսկ շատ փող ունենալով երազում փող է տեսնում եւ արթնանում փողի փայլից, ինչդեռ ծագող արեկ լուսից: Շատ տղամարդիկ կեսզի-Շերային սիրո անկողնում ավելի սիրում են փողը, բան հարազա կնոջը կամ Միլոսյան Աֆրոդիտեի հմայչությամբ սիրուին: Որո՞ց կանայք էլ նույն կերպով են հարաբերում իրենց տղամարդկանց: Եթր մեկնումեկն զգում է ինչ-որ բան այն չէ, ասում է՝ «Դու ինձ չես սիրում, ինչդեռ ես եմ սիրում թեզ»: Եվ իսկովն անցնում են կեղծ ու թեթեւ ույանների, փող, ունեցվածք, հարսություն խորհրդանուող, Ասծուն հակակշոր Մամոնային ճնեղագնելու համար:

Որմեսզի արդի հայ եւ համաշխարհային գեղարվեստական մշակույթը թեկուզ զուգահեռ, ել չեն ասում առաջախայլ ընթանա փողի ու տուկայի զարգացումներին, նա դիմի հասկանա, որ ինքն ապրանք չէ, զին չունի, չի վաճառվում, հարկավոր է հեռանալ հասարակության նյութապահ գիտակցությունից, փոխել նրա սիրտն ու գլուխը: Ursի տասնյակ դասվաստումներ մասնակի հաջողությամբ են ավարտվել, գլխին՝ առանց բացառության կատարյալ անհաջողությամբ: Թեեւ ասված է՝ «խորհուրդ չի ընդունում աղագայի երգը», այդուամենայիկ ասեմ կարծում են բարեւշըման հոլյուդ դարերում ամբարված հոգեւոր ավանդույթների նորովի, մողեն, նորանց շարունակելիությամբ կարող է իրականանալ: Դուսով եմ՝ այդ վերածնունդը հնարավոր է բարձրաձայն խսի նաեւ հայոց լեռներում, որա հօիմն՝ եր:

⇒ 1 Իրականում այս միտքն են
հաստառում իմ գերմանացի հա-
րեւանները, որ ինձ չեն հաճա-
ձակվում հարցնել «ինչդեմ եմ», բայց
որ իմ հարցին պատերազմից առաջ էլ
դատախան չեն գտնում «Եթե Պո-
ւոշնն ու Լոկատենուրոն բրնակալ են, Ա-
լիեւմն ու Էրդրամն ի՞նչ են: Եթե սխալ-
վում եմ, ցուց սկզի մի տարբերություն»:

Գերմանացիների բառարանում
փետրվարից ի վեր ագրեսոր բառը կուլ է
սվել բռնակալ բնորոշումը, եւ որեւէ մե-
կո չի կասկածում, թե այն Ուսասաւ-
նի նախազահի անվան հոնանիւն է։
Այինք դարձագոյն նույնը չես ասի։
Գերմանացի բաղաբական գործիչները
Ուկրաինայի դեմ ռազմական ագրե-
սիայի հենց սկզբուն համերգներն ու
հանդիդումները ցուց դահլիճներում
էին անցկացնում, դրանք՝ ռուսական
գաղից կամովին հրաժարվելը ներկա-
յացնում ցուցադրաբար՝ հորդորելով
նույնը տանն ամել։ Դրացիներ խնայո-
ղաբար են ջեռուցելու տունը, կան գե-
րմանացիներ, որ ասում են, թե չեն ջե-
ռուցելու, բայց դաշտառը գաղի եւ է-
լեկտրաէներգիայի մի բանի անգամ գե-
րազանցող գներն են, ոչ թե հայ ժո-
ղովրդի հետ համերաշխությունը, այդու-
նարբու Այինք գաղից հրաժարվելը։

«Ինչո՞ւ ձեր հոգը չէ այս դատերազմը», առցանց «Ցայթ»-ի սեղմենքերի 21-ի հրապարակման մեջ գերմանացի իր գործընկերներին հարց է ուղղված բեռլինարենակ **Ֆիզրան Պետրոսյանը**, որ խոստվանում է, թե իր համար «ավելի լավ է սառը ջրով լոգաներ, քան առրեջանական գազով տափացվածը», քանզի՝ «այն բանի համար, որ գերմանացիները սառը ջրով չլողանան, հայերն իրենց կյանուվ են վճարում»: Նշան զարմացրել է այն անտարերությունը, որ կա Գերմանիայում:

Լռության եւ անտարերկության, ավելի վաս՝ կեղծ բարոյականության կամ կրկնակի սամնդարների կիրառման մասին սեղմեմբերի 18-ին գրեց մեր հայրենակից **Աննա Արիջանյանը** t-online ղորտալում հիշեցնելով Ալիեկի բանակի իրականացրած ահասարսության պայքարությունների մասին փաստող ժեսանութերու:

Նախորդ շաքար «Ազգ»ում հրապարակված «Թույլ չտան», որ մեր ողբերգությունը հարաբերականացնեն» մեր հոդվածում գրել էինք, թե ակնկալում էինք Գերմանիայի արզութեանախարարությունից ստանալ մեր գրավոր հարցերի դատասխանը: Առաջին անգամ է, որ որեւէ դատասխան չենի ստացել: Ինչեւէ ակնհայտ է, որ այս անգամ Կանաչների կուսակցությունը ներկայացնող արզութեանախարար Անալենա Բերբերի հենց ինքն է խախտում իր հայտարարությունն առ այն, թե չեն հանդուժելու հզոր դետության հարձակումը փորի վրա: Նա անուած մեզ չի զգութացրել, որ իր հաստատականությունը Վերաբերում է միայն Ռուսաստան- Ուկրաինա հարաբերություններին:

«Եռաբլուր» գինը վորական դանթեռնում կատարվածը ոչ թե խայտառակություն էր, ամոք կամ բռնի ուժի ցուցադրում, այլ դարձաբես օրվա իշխանության դեմքն էր: Զոհված գիններայողների ծնողներին բռնի ուժով բար տալը, ինչ թե օրվա իշխանության ներկայացուցիչներն՝ ի դեմս վաշշամբէ Փաշինյանի դեմք է ներկայացում խաղան ու ծնկի ջողնեն դատերազմի մասնակից հերոսների ժրիմներին, Դայաստանի ժողովրակարությամբ տարված կարելի է մասնակի մասնակից հերոսների անգամ զոհվածների հարազաներին նկատմանք բռնի ուժ կիրառելու մեջ մեջադրող նորեկները ոչ միայն ճիշտ եւ ճիշտ նույն գործելառն են ընթօնինակում, այլ մի քանի էլ հատում են բարոյականության գրված ու չգրված բոլոր սահմանները, բախտում օրենքները՝ սեւազգես մայրենին իրենց խոկ երեխաների ժրիմների առաջարկության բար տալը:

16

Ին, այլամես հիմք չէին ունենա հանգվելու, որ ԳՐԴ արտօնթնախարարի բարոյագրելուն այսան կանուն է Երեւակվել:

Սեմբանքերի 14-ին գԴՀ արքորդնախարարության խոսնակ Վազգերը մաճլի ասուլիսի ժամանակ գերմանացի լրագրողների հարցին ի դատասիամ խուսանվելու մի շարքերակ եր որդեգրել՝ ողնոյելք որ կողմն է ազդեսոր, չի կարող, բանզի անկախ դիտողների փաստականությունը հասանելի չեն եղել:

«ԱՄ Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների ղալաքտիկանը նշանագույն է այս օրերին գտնվում է Երևանում և հստակ հայտարարել է, որ Աղբյուջամիտ առողջին և մահացու հարձակումն են Հայաստանի վրա, որ Ամերիկան կանգ նած է Հայաստանի կողմին: Դա անային կառավարությունն այժմ տեղեկություն ունի, թե ո՞վ է հարձակվել այստեղ: Ուստի դա դատապարտում են»: Արզուածական խարության խոսնակը նորից աս եր-

Կար խոսեց, քայլ հսակ դատասխան չէվեց, եւ փորձեց հարցը կոծկել՝ ինչ չեցնելով, թե կողմերի միջեւ հրադարան է հաստատվել: Նա հավասարակշռությունը կորցրեց, երբ լրազրողը շարունակեց դնելով՝ ագրեսորի հսակ անվանում:

«Ես ձեզ ասացի, որ սա շատ բարր

Նույն թյուր դատկերացում կա, թէ քիստնյա Եվրոպայում անհանդուժժող կլինեն, եթէ քիստնյա, մանավանդ ժողովրավար Հայաստանի հանդեմ ունձգություն կատարեն մահմեդական, ավորիչա բռնակալներ:

6 օր առաջ ԳԴՐ դեսղանությունը
ֆեբրուարի իր էջում ծանուցեց հետեւ-
լյալը՝ «Նորանշանակ փոխդեստան,
Անրևիայում գործերի ժամանակավոր
հավատարմատար Երիկ Թինքուլը
ցնցված է ավելածությունների այն
դասկերներից, որ այսօր հետկեսօրին
դեմք է տեսներ Ֆերմուկում: Նա մեկն էր
այն մոտ 50 դիվանագետներից, որոնք
հրավիրված էին այդ բաղադրում ՀՀ
դաշտամանության և արտաքին գործերի
նախարարությունների կազմակերպած
բրիֆինգին:

«Ձերմովը գեղեցիկ բնության մեջ տեղակայված գեղատեսիլ, խաղաղ հանգստավայր է: Երեքարքի այստեղ գերմանացի գրուաշջիկներ ել կային: Այն, որ բնակիչներից ոչ ոք չի զոհվել, գրեթե հրաօքի է նման, բանի որ հրեան նային կրակոցները խփել են այս՝

սահմանից կիլոմետրեր հեռու գտնվող ռեսորանների և ճողանուղու ուղղությամբ, ընդամենը մի բանի հարյուր մետր բնակելի շենքերից ու գրոսաց-ջիկներով լի հյուրանոցներից հեռու», այցի ընթացքից իր տղավորություններն է հայտնում դիվանագետը: Գերմանուհի գրոսացքին իր հյուրանոցի սենյակից կարողացել է լուսանկարել դայրյումներ, այնան մոտիկ են նաև նույն եղել դրանց: «Ես չափազանց մտահոգ եմ: Մեմ ապրումակցում եմ իսկ ժողովրդին», ամփոփում է Թինքուլոր»:

Հասերն էին Հայաստանում կարդացել եւ արձագանքել գերմանացի փոխնեսողանի գրառմանը, եւ ինձ համար զարմանալին երկու ակնառու փաստ՝ ինչո՞ւ ԳԴՐ արքորդնախարարությունը չի վստահում իր նորանշանակ դիվանագետի տեսածին, ինչո՞ւ նոր գրադրությունից որևէ տող չի փոխվում ԳԴՐ արքորդնախարարության դիրքորոշման մեջ։ Դեսպանության ֆեյրության էջում իմ գերմաներեն նույնաբրուկանդակ գրառմանը հարկ չհամարեցին տասականեն։

Պատասխանել:

Իսկ ամենացավալին միւս նույն հարցն է՝ ինչո՞ւ է հայ հանրությունը շարունակում իր խոնարհ, ծնրադիր և նորհակալությունը, երբ օսարդ ձեւակերպում է՝ «մենք աղրումակցում ենք հայ ժորություն»։

Ինչո՞ւ գդէ արտօնութեալսարարությունը չի վսահում իր նորանուանակ դիվանագետի ժեսածին

**ՀԿ-Ները վախենում են Փաշինյանին քննադատել ու
հիսում են պահապահական «Արմելիսերից»**

Դազարյանի հրաժարականն է, այնուա
մենայշիվ, այնդիսի դրույթներ կան, ո
րոնք երից հոււում են՝ այս մարդիկ բա
վական զգութավոր են խոսում Փաշի
նյանի հետ՝ փորձելով նրան սիրածաւելու
հնչ-որ տիր ռողջնել:

«Ուսէկանության» նման ոճով ղեկավարումը ոչ միայն չի բխում 2018 թվականի հեղափոխության եւ, առհասարակ, ժողովրդավարության արժեներից այլև հաճալրում է այդ արժեներին հակասող ու նախկինում արձանագրված մի շարժ դրույթների ցանկը». ասում են դրսից սննդող կառուցցներն ու շարունակում դնել, թե 2018-ին հեղափոխություն է եղել: Եկ տանի առիթ է, այդ կազմակերպություններին ուզում են հարուստ քայլական հաջուկ լաւագույն առաջնորդությունը».

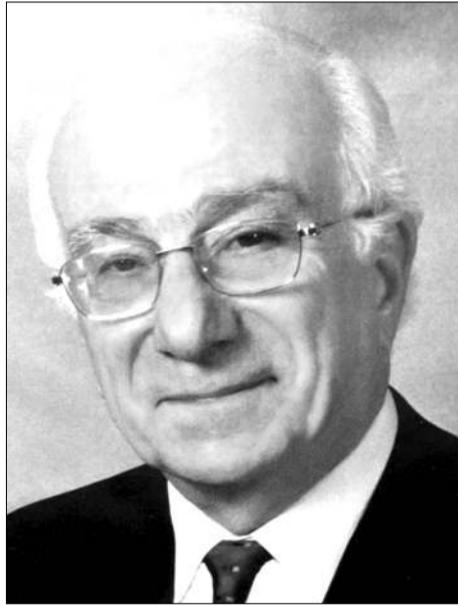
- Ե փոխվել Հայաստանում, որ տեղի ունեցածը հեղափոխություն են համարում։ Բացի դրանից՝ այդ հնչ ժողովրդավարական արժեներ են տեսել 2018-ին, որ ինչա է որպազ հորում են անուն։

Դիմադ էր բաց ուղիղ և անուն առանձ.

Դայսարարության մեջ ասվում է Նաեւ,
որ եթե Նիկոլ Փաշինյանն աժւատանիցից
չազափ Վահե Ղազարյանին, աղա ամ-
բողջ դատախանակվությունն իր վրա է
ընկնելու: Նկատենք, որ այս ճարդկանց
համար անգամ այս դարագայում, երբ
ակնհայտ է, որ ոսթիկանները Նիկոլ Փա-
շինյանի անձն ատամներով դաշտանի-
լու համար են «ծեփենի դատերին, փռենի
ասֆալտին» օմերացիան իրականացրել,
դեռ Շարունակում են նրա մեղավորու-
թյունը Երկրորդական դլանում դիմարկել:

Դոկտ. ԱՐԵՎԱԿԻՐ
ԳՅՈՒԶՅԱՆ

Առնեալ, Կանադա

Ազգային գաղտնիք բացահայտած չեմ լինի, եթե հայտարարեմ, որ ամբողջ հայ ժողովուրդը՝ մայր հայրենիքում, վիրավոր Արցախում ծվարած, թե աշխարհի ամենատարեր անկյուններում սփռված, այսօր խոր անաղանդվության եւ անորոշության մեջ է գտնվում:

Իր ռազմական հաջողություններով
եւ Թուրքիայի համագործակցությանը
բազալերված Ադրբեյջանը ոչ մի առիթ
բաց չի թողնում Հայաստանը սահմա-
նային հարձակումների ստառնալիքի
տակ դադելու համար, ինչը էլ ավելի է
սրում հայերի անհանգստությունը, բայց
որ դրանք սովորաբար անդաշիճ են
մնում:

Արցախյան 44-օրյա դատերազմը բացահայտեց թերությունները մեր ժողովրդի, որ 1991 թվի անկախության հոչակումից ներշնչված աղորմ էր անհասկանալի մշտական խանդավառության մքննուրում, տոնի վերածելով այդ խանդավառությունը, բայց մոռանալով, որ 1991-ի անկախությունը, ինչըես դրանից առաջ 1918-ի անկախությունը, մեզ մատուցվել էր Հայաստանի ժուրգ ծավալվող բաղադրական ուրուակի զարգացումների արդյունքում են ոչ թե որմես հետեւանք դժվարահաջթվի ռազմական դայլարի:

Անկախությունը հայած յուղի տեղ էր ընդունվել, եւ ոչ թե որմես թանկարժեք նվեր, որն անհրաժեշտ էր դասհանել եւ դաշտանական պատման աջակայի դաշտանության համակարգ ստեղծելով: Որմես ազգային բարձրագույն առաջնահերթություն, դաշտանության նման համակարգը լեփ էր զգուշակությանը, բայց հարաւետեն բարելավվեր՝ մշական դաշտասվածության մեջ դասելու համար այն:

Քառասունչորսօրյա դատերազմը ցավալիորեն բացահայտեց, որ անկախությունից հետո իշխանության եկածքուրուց կարչակարգերը, ներառյալ այժմյանը, անդասավանատու ձեռվու անտեսել էին իրազործել ազգային անվտանգության եւ դաշտանության ռազմավարության էությունը հանդիսագործ կենսական բաղադրիչներու:

ԶԵՄ կարող այստեղ զգել իւրայելի հետ համեմատություն կատարելու զայրակորությունը, բաց գիտակցելով հանդերձ անհրաժեշտ մատչելի ռեսուրսների միջեւ եղած հսկայական առքերությունները։ Պետք է նշել, որ 1948 թվին, երա անվանական իւրաքանչափ ավել-

չացնելու այդ նորափթիք դետությունը:
Այսօր Կուրայելը անառարկելիորեն
արդիական դետություն է՝ ճանաչված
ամբողջ աշխարհի կողմից: Ունի տա-
նալատիկ ավելի բնակչություն, ա-
ռաջնակարգ տնտեսություն եւ գիտա-
կան ու արդյունաբերական հարուս-
հանացանց, որտեղ դաշտանությանը
համապատասխան բաղադրիչը այնքան
բարձր է, որ նախանձն է շարժում աշ-
խարհի գերեւությունների: Դասը, որ
ակնհայտորեն կարելի է բախել այն է, որ
իր գոյության առաջին հիմ օրվանից
Կուրայելն իր դաշտանության դա-
րասվածությունը խոհենաբար դաշ-
րել է ազգային կարեւորագույն առաջ-
նահերթություն: Երկրի ամբողջ բնակ-
չությունը, տղամարդիկ թե կանայք,
մարզպում եւ ազգանահի դարագա-
յում դատրաս է անմիջապես զենի-
վերցնել եւ դաշտանել ինչպես իւնին
իրեն, այնպես էլ երկիրը: Կուրայելի հա-
մալսարաններն ու գիտական կառուց-
ները մարդկային ռեսուրսների արգա-
սավոր կենտրոններ են, որոնք դաշտա-
նության ոլորտը հասցել են գագաթնա-
կետին:

Ակնկալելով հայ փորձագետների սովորական փաստականությունը հսկայելի հետ համեմատություն կատարելու մեջ փորձին, նշեամ մի անգամ եւս, որ, այս, Հայաստանը հսկայել չէ Եւ հայերը հրեաներ չեն ոչ աշխարհում իրենց թվաքանակով, ոչ էլ Տամանական հնարավորություններով ու միջոցներով։ Մյուս կողմից, սակայն, արդար լինելու հաճախութեամբ, որ Հայաստանը ու հայերը ունեցել են Եւ այժմ էլ ունեն բավականաչափ ներուժ ձգտելու հասնելու համար հսկայելի հաջողությունների առնվազն դաշվարե մի ճամանակ։

Ներկայիս, Քայատանը այդուհանդերձ աս հեռու է նույնիսկ նման համես նղատակներ հետաղնդելոց: Անհրաժեշտ է, որ սխալները, որոնք կատարվել են անցյալում եւ շարունակվում են կատարվել, մատնանշվեն հստակորեն եւ բարձրածայն: Դրանք դեմք է դասարակվեն, որմեսզի ճանապարհ հարթվի դեմքի անմիջական եւ արդյունավետ ուղղել միջոցներ, որոնք հրաշատ առաջնահերթություն կդարձնեն ազգային դաւադարձական կառուցական արդյունավետությունը երկրի եւ բարձրածայնը:

1991-ին, հետխորհրդային Հայաստանն ուներ երեք միլիոնից ավելի բնակչություն, որն աղբում էր աճրող-ջամես զարգացած մի երկում, որը որդես խորհրդային գերեզնության միջանիկը, ժառանգել էր առաջընթաց արդյունաբերություն եւ միջազգային չափանիշներին համապատասխանող կրթական ու գիտական բարձրագույն կառույցների ամուր մի համակարգ: Երեսուն տարի անց, արտաքաղթի հետեւանոնքում բնակչությունը զգալիորեն նվազել է, փոխանակ առնվազն կրկնապատճենում: Անկախությունից հետո, փաստում դեռևս կառուցելու թանկարժեք 30 տարիների հնարավորությունը բաց է թողնվել: Այդ միեւնույն ժամանակահատվածում, սակայն, թույլատրվել է եւ նույնիսկ խրախուսվել Հայաստանի մասվոր եւ ազգային նյութական արժեթիվի հարատել թասամություն:

բազա արօնություն ունաւած բալասը։
Անկախ Դայաստանի գերազույն դեկապարության արհանարհանի գիտության, բարձրագույն կրթության եւ հետազոտությունների, ինչպես նաև անփույթ վերաբերումները տեղեկասվական տեխնոլոգիաների եւ արդյունաբերության հանդեմ ճանադարի են հարթել Դայաստանից ուղեղմերի շարունակական արտահոսքի, որից շահել են արտնությի բազմաթիվ առաջավոր երկներ։ Այսօր սովորական երեւութ է ԵՎ-

րողայի կամ Ամերիկայի ճանաչված
կրթական հաստատություններում կամ
հետազոտական իիմնարկներում հան-
դիմութել հայկական անունների: Նրանց
մեծամասնությունը արտագողթել է
ամերիկացած Հայաստանից:

Սիեւնով ժամանակ ՝ յայստանի համարատախան հեղինակավոր ինստիտուտներից մենք հաճախ գանգասներ ենք լսում, որ swatցտարի թափուր են մնում առաջավոր ուսումնասիրությունների համար նախատեսված տաղանդավոր ուսանողների, հետազոտողների եւ դասաբունքների տեղեր:

Մենք մենք արդարացիորեն մտահոգված ենք, որ Հայաստանն ունենա ոլժեղ ազգային դաշտանության համակարգ եւ ռազմավարություն, Հայաստանից մեզ հասած լուրերի համաձայն, զայրացուցիչ է ինձնալ, որ հասկապես վերջին երկու տարիների ընթացքում երկրի բյուջեի դաշտանության ոլորտին հատկացված խղճուկ գումարը «ամբողջությամբ» չի օգտագործվել: Հավանաբար որոշ գումար «հատկացվել» է երկրի շատ ավելի կարեւոր «այլ կարիքները» հոգալուն:

Նման իրավիճակի վերաբերյալ
բարձրացված աղմուկը լիովին արդա-
րացված է: Դարձ այս կամ այն բաղա-
բագեհի կամ բաղաբական կուսակցու-
թյան կողմ կամ դեմ լինելով չէ: Խնդիրը
տարհներ շարունակ երկրի ռեսուրսները
անձեռնախառնեն օգազործելու մեջ
է: Սա աններելի է եւ ակնհայտորեն ինֆ-
նասղանական, կործանարար ողբե-
գություն է նախատեսում մեր պետո-
թյան աղագային:

Սենք հայեր ղետք է դահանջենք, որ
Հայաստանի ներկա իշխանությունները
ցամ ճշակեն ու կենսագործեն ազ-
գային անվտանգության եւ դաշտան-
վածության համապարփակ ռազման-
վարություն: Այն ղետք է հիմնված լինի
անմիջական ջամերի վրա, որոնց ուղղ-
ված են նոր սարգավորությունը բարե-
լավելու եւ ֆինանսավորելու բոլոր բու-
հերը, բայց ճամանակուածեն հետազո-
տությունների եւ բաժնագույն դաշ-
տանական տեխնոլոգիաների ոլորտնե-
րի հաստատությունները: Ընդգրկված
ընկերությունները ղետք է առավելու-
թյուններ ունենան եւ սուրսկիությունը
ինչպես ֆինանսավորեն, այնպես էլ

սարգավորումներով եւ ճարդկային ռեսուրսներով: Այս բոլորն, անշունչ, եղթադրում է ներդնել անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցներ եւ օգտագործել դրանք խելանորեն: Որմես սկիզբ ներդրված միջոցները դեմք է ձիւմ, հասցեական օգտագործվեն եւ ոչ թե հաևագվեն «այլ նորաակների կամ կարիքների» համար: Քաջորդը մեր դետուրքան գոյացեաման համար այս կարեւոր միջոցառմանը համազգային ֆինանսական օժանդակություն ցուցաբերելու ծրագիր մշակելը է:

2020 թվականի հոկտեմբերին վարչապետ Սիկոլ Փաշինյանին ուղղված բաց նամակով առաջարկեցի շրջանառության մեջ ընել «Հայաստանի վերակարուցման հիմնադրամի դարտասններ», որին կարող են մասնակցել բոլոր հայեր որպես իրենց հայրենիքի ներկայի եւ աղաքայի համար նախատեսված իրական ներդրում: Նման ծրագիրը հնարավորություն է տալիս միջարդավոր դրամներ հավաքել: Համեմատական է, որ «Արմենյան Սիրո-Սփետերյար» շաբաթաթերթում տղագրված բաց նամակը այդ ժամանակ շատ դրական արձագաններ է ստանուի և այս աշխատավոր պահին առաջարկելու համար:

Ղազա սեպամբանի վարադպատ
այսօր մեր հայրենիքի վերակառուցումը
եւ բարգավաճումը սոսկ ցանկալի
նոյածակ չէ, այլ նրա աղաքայի, գոյա-
տեմանն ուղղված անհրաժեշտություն։
Բայց զանազան դիվանագիտական
կառուցներից, որոնք դեմք է դահլյան-
վեն եւ բարելավվեն, Յայատանը դա-
տավոր է անհաղաղ մշակել եւ գոր-
ծադրել միջազգային մակարդակին
համադաշտական արդյունավետ ին-
նապատճանական մի համակարգ։
Դրան գումարած՝ հայկական սիյուսին
ցարդ արհանարիկած հսկայական
ինստիտուտում տեսք է հետաքրքին

Խաղաղութեայի լոյս է խմանտու հանակարգել եւ օգտագործել: Բայց
դեմք է հսակեցնել, որ այս բոլորը Քա-
յասանի հշխանությունների առաջ-
նահերթ դարձականությունն է:

Ասզր. քնագրից բարգմ.
ՏԱԿՈՒ ԾՈՒՌԿՅԱՆՔ

(The Armenian Mirror-Spectator)
September 14 2022)

Հուղարկավորությունների Ֆոնդին՝ քարոզարշավ

Սեմտեմբերի 13-ից հետո Հայաստանում օդն ասես կանգնած է: Թե՛ բաղման գրիծիչները, թե՛ մասվիրականները, թե՛ հասարակական ակտիվությունուցաբերող անձին ու դարզապես հասարակ խղաքացիները շունչները դառնած սրբազն են, թե ինչ է գալու գլխմերին: Մասհոգությունը միակն է՝ ի՞նչ է հնելու, եթե հանկարծ դատեազմ սկսվի:

Արձանագրեմ, որ դետության համար ծանրագույն այս օրերին մարզերում վեճույք կուտակցությունների թեկնածուները, իրա հետ կատաղի դայլարի մեջ նելով, երեմն մեկը մյուսին սեւացնելով, հնարավոր բոլոր լծակներն ու գործադրային եղանակները կիրառելով, բարզացրավ են իրականացնում: Տարված անայնտաղեա արորից եկող ջերմությամբ՝ նրանք անգամ չեն գիտակցում, որ սոյր, մյուս օրը, դետության մեջ այդ արորը դնելու տեղ անգամ կարող է չլինել: Մյրահետ սգեղ այդ տեսարանները փրփուրից կախվող խեղովորի ասացվածին անությունն ունեն: Իհարկե, բաղաբականությունը ընտրապայիքար է ենթադրմ, բայց երբ կողմիդ 18-ամյա զինվորի դիմակ են հոլովակավորում, նրա ծնողը «բալա ջան» են կարդում, ընդունենք, բարոյական չէ հրադարակ դուրս գալ բայց խնորդել: Դասկադիմ մարգերում ու զյուլական համայնքներում, որտեղ դրդիկ ծանաչում են մեկը մյուսին, զիտեն բոլորի անցած ծանալուրիը, ու դրդային փոխարարերությունները բոլորովին այլ կերպ են կառուցվում: Եժմ, փասորեն, բաղաբականությունը սրբել-սարել է ամեն բան՝ թե բարոյանություն, թե՛ սգավորի կողմին չգորալու ներին ամոթը:

ՍՈՒՐԵՆ Թ. ՍԱՐԳՍՅԱՆ

m̄rnþtunr

Սովորաբար հայաստանյան աշունն առանձնանում է իր առաջ գույներով եւ հրաշալի մրգերով։ Բոլոր նրանք, ովքեր գոնե մեկ ամգամ ճաշակել են աշնանյին այդ հրացը, երբեք չեն մոռանում։ Ցավոն, 2022-ի աշունը սեւ ու մահարեր եղավ։ Սեմյանքերի 13-ին Աղրբեջանը, ուսմահարելով միջազգային հրավորմի նորմերն ու բոլոր տեսակի դայնանագրերը եւ օգտագործելով միջազգային լարված հրավիժակը, կրկին հարձակվեցին Հայաստանի վրա։ Գեղարփումիի, Վայոց Ճորի ու Սյունիի մարզերում թեժ մարտեր տեղի ունեցան։ Դրանց հետևանքով մեծ թվով զոհեր, վիրավորներ ունեցան եւ սովորող այս դատերազմը՝ հերթական տարածված կորուսներով։ Քետք էլ միջազգային հերթական թատերախանդերն սկսվեցին, որի պահապու թեման Հայկական հարցն է ու հայ ժողովրդին կրկին բաղց օրորներ հնչեցնելը։ Էլ ԱԱԿ-ի անվանգության խորհրդի նիս, էլ ԵՎ-ի խորհրդի հայ-աղրբեջանական հակամարտությանը միջամտելու դահանջ, էլ Հանիկայի համագործակցության կազմակերպության հանդիպումներ եւ, վերջադես, ԱԱՍ-ի կոմիտեսի խոսնակ Նենսի Փելոսիի այց։

Ոգեւորվել ենք, չհասկանալով, որ հավաքական Արեմությը շատ ավելի բարդ խնդիրների լուծնան առօտեւ է կանգնած եւ մեծ հաշվով հայ-աղրեցանական հակամարտությունն իրենց օրակարգի հարյուրերորդական հարցերի շարժում է: Այդուն էլ չընթանացինք, որ ժամանակակից աշխարհի ցինիզմի ամենաարտահայտիչ դրսւորումն այն է, որ մարդկանց եւ մարդկության դեմ բոլոր իրական հանցագործությունները կատարվում են ամենամարդասիրական լոգունգներով: Ցավայի նաեւ այն ու գրեթե հանգված են, որ այսօրվա օրհասական, բարդ վիճակին մեր իշխանություն-ներն ամկարող են դրական լուծում տալ, բանզի այդ չափ հասուն չեն, ու թեեւ շատ կցանկանային դուրս գալ այս վիճակից, բայց խելքները դժվար բավի:

Կարծում եմ, որ սերնդակիցների համար գործնականում տասնամյակներ առաջ սկսվեցին այս խնորումները: Գարնանային տափ or էր: Մեզ մի բարձրահասակ տղամարդ հյուր եկավ: Մեր տանը հյուրեր հաճախակի էին լինում, բայց այդ անգամ, չգիտեմ ինչու, մերոնք իրար խառնվեցին, անհասկանայի ժիղութ ու տագնար կար: Դայրու ու Դնայակ հորեղբայրու շտուկով էին խստում այդ խորհրդապնդ անձնավորության հետ: Նրան կերակրեցին, հագուստ ու սննդանթերք սկեցին եւ գիշերը ուղարկեցին Բաֆի կողմները: Տարիներ հետո ինացա, որ Դայկը մեր բարեկամն էր, 1965-ի ցուցին ակտիվ դերակատարություն էր ունեցել ու ձերքակալությունից եր:

Հենց այդ օրերից էլ սկսվեցին գործնաթագաներ, որոնցով մենք դայլարում ենք մեր հնինության ու գոյատելու համար, իսկ օսարները տարբեր հնարժների միջոցով՝ օգտագործում են այդ ձգտումներն հօգուտ իրենց շահերի: Այսինքն, շարունակվում է հայ ժողովրդի համար կենսական եւ 1878 թ. դիվանագիտության աստղաբեզ Անտված Յայկական հարցի վայրիվերումներով ընթացիք: Յարգ, որը հզրների ձեռփին միշտ մանրադրամ է եղել՝ միմյանցից համեղ դատարներ խլելու համար: Յարգ, որը կրպախնձորի ժեսով գոյություն է ունեցել եղեռնեւ Անտիկ դարաշրջանում եւ որը ձգտել են օգտագործել արեթ բոյր հարներն՝ Սպորեսան:

Այս առաջնահամարը կազմութեան է առաջնահամարի կողմէ

Դունը, Պարսկաստանը, Բյուզանդիան, Արաբական խալիֆայությունը, Թաթար մոնղոլները, Օսմանյան կայսրությունը, Ռուսաստանը եւ այլք: Զարգ, որը մշամես եղել է Մեծ Բրիտանիայի, Ֆրանսիայի, Գերմանիայի, ԱՄՆ-ի եւ մյուսների հետաքրքրությունների ծիրաւը: Զարգ, որին լրտօնմներ փնտելով՝ սխալ-սխալի հետեւց ենք թույլ տվել եւ դրանով նոյանել ենք, որ այն շարունակի մնալ խաղաղական մանրադրամի կարգավիճակում:

Հարց, որը շարունակ տաղալել-լով հասցեցին այս ժխուր հանգր-վանին, երբ փարտզի վրա մեր գույնը ներկու հնարավորություն անգամ չկա, երբ տարածեն ամենափոքի Հայաստան դեռությունն ունեն այսօր ու որի սահ-մաններից ներս անդատկառութեն խցկ-վել է թշնամին, որը չի էլ թագնում այն անբռնջովին գրավելու իր նկրտումնե-րը: Իսկ մենք շարունակում ենք խա-խափել միջազգային հարաբերու-թյունների անանց ջունգիներում եւ ձեռքներս մեկ Ռուսաստանի, մեկ Եվրո-պայի ու Իրանի, մեկ էլ ԱՄՆ-ի փեշցո-կառչել: Նախկինի ննան, այսօր էլ ա-նափ ոգետրվում ենք այս կամ այն գործի ու դեկապարի խոսերից, ա-ռանց դրանի ասելու դաշտառներն ու իրական նղատակները հասկանալու, առանց խորությամբ վերլուծելու, դրանի փրկողակ հաճարելով՝ կրկին շարունակում ենք անփառոս մեր նա-վարկությունը...

Միանգամից մոռանում ենք, որ լավ թե վաս, մեր ռազմավարական դաշնակիցը Ռուսատանն է, եւ սոցցանցերում ու ԶԼՍ-ներում լյանձօվավար հարձակում ենք սկսել նրա դեմ: Ձենք ուզում հաշվի նստել այն իրողության հետ, որ Հայաստանի սնտեսությունը, բոլոր ոլորտներում, մեծանասամք հենց վում է ռուսական գազի վրա, որը ճատակարարվում է տասնադաշիկ անգամ ավելի էժան զներով, ատոմակայանը միջուկային վառելիքով աղահովում է կրկին ռուսական կողմնը: Որ ինչ ու ինչպիսի գեներությունը ռուսական է, որը, թեկուզ փողով, առաջն միայն նաև կտա, եւ այդպես շարունակ: Քետեւություններ է անհրաժեշտ անել, մտածել

Եւ կշռադատել: Կտանգավիր է ու ցավոն, որ Երեկվա ռուսամեն այսօր ռուսայաց է դարձել, փաստեր է գտնում, հայինում, վատարանում է, բայց կարդանում է մտածել ու խոսել միայն ռուսերեն: Դժվար է հավատալ դրանց անկերծությանը, դժվար է դատեհատած չիհանարել...

այնին, ավելի շուրջ ձգում են այդեւսակ փաստերն իշխանությունների դեմ օգտագործել եւ Արեւութիւն շահերն իշխան Ռուսաստանի մեր Տարածաշրջանում ամրապնդել: Իհարկե, Տրամադրանական է, որ իշխանափոխության հարց եւս դրվի, բայց դա դեմք է արվի բացառապես հիմնավոր անվանության հայեցակարգերի մատուցմանը զուգընթաց: Կարեւոր է նաև, որ իշխանության ձգտող ուժերը հարցերի լուծնան նոր ու Տրամադրանված Տարբերակներ մատուցեն: Բայց, ավաղ, դեռ այդդիսից չեն ստել:

Պատերազմի ընթացքում, զինադադարի հարից հետո եւ հատկապես երկրի թիվ երրորդ դաւունյա Փելոսիի այցով ակներեւ է դաշնութ, որ ԱՍՍ-ը ձգտում է Ռուսաստանին դրսու մղել տարածաշրջանից եւ իր բաղադրական ազդեցության ուժեղացման ծրագրերը կյանքի կոչել: Արցախի խնդիրն էլ նա օգտագործում է այդ ծրագրերն իրականացնելու համար: Սակայն դարձից էր դարձ է, որ նույնիսկ ռուսական բարեկան տեղապահության դեմքում խնդիրը հօգուտ հայության չի լուծվելու: Զանգի որ բոլոր գրավոր՝ (մասնավորաբետ ԱՍՍ կառվարության 2022 թ. նայիսի 2-ին Հայաստանի հետ հարաբերությունների ռազմավարության մասին 8 էակիցու հաստատություն) եւ ուսմանը եւ

Հասուց վաստաբիլիում) և բանագործությունը լրացներում ժետապնդում է, որ ԱՄՆ-ի հիմնական նպատակն է սեփական ազգային շահերի դաշտավանությունը եւ տարածաշրջանում Ռուսաստանի ազդեցությունը նվազագույնի հասցնելը ԱՄՆ-ը գտնում է, որ այդ խնդիրը լուծնան համար ամենանպաստավոր դայնաներ են առաջացել, քանի որ Ռուսաստան-Ուկրաինա դաշերազմի հետևանքով տարածաշրջանային լարվածությունն ավելի է սրվել: ԱՄՆ-ը նաև անում է ամեն ինչ հակազդելու Ռուսաստանի, Զինաստանի ու Իրանի մերձեցումանը: Սակայն հարկավոր են զգոն լինել եւ հասկանալ, որ այդ բայց լեռով ԱՄՆ-ը շարունակում է Բոլորների կուրսը եւ փասորեն անուղղակի մեջք թշնամացնելու է ոչ միայն Ռուսաստանի, այլև Զինաստանի եւ Իրանի հետ: Այսինքն, նշանակում է, որ նա թածունի մեր բուն խնդիրների վրա եւ նրա հոգ չէ, որ կիսզվեն հայ-ռուսական եւ հայ-իրանական լայտեր:

ԱԱՍ-ը նաեւ ծգտում է մեզ դուրս բերել ՀԱՊԿ-ից, սահմանափակեր ԵԱՏՍՈ-ում մեր գործունեությունը, սակայն դրան որեւէ հակակշռ կամ երաշխիք չի ներկայացնում: Նաեւ դաստիարում է ՀՀ- ում ժողովրդավարության նահանջը եւ դա այն դեմքում երբ իր իսկ ներմուծած ժողովրդավարական արժեթիվներն այստեղ արմատավորվել են եւ նույնիսկ ի վճաս մեր դետականության ասիդանաբար վեր են ածվում անարխիայի: Արցախյան խնդրի լուծման մասին նոտիվը նույնական է և պահանջական:

Ճեւական բնույթ են կրում, քանի
որ լուծան բանալին կրկն մղ-
վում է Մինսկի հմքի ճեւաչափ,
որը վաղուց է Ռուսաստան ու-
ղարկել է գրողի ծոցը եւ որին
դեմ է նաեւ Աղրթեջանը: Այ-
սինքն՝ այսին ոգեւորվելով ու-
ԱՍՍ-ի խաղաքական կառին լծ-
վելով եւ նրա ազդեցության ընդ-
լայնմանը նորաստելով, մենք ա-
վելին չենք շահում, քան այժմ,
երբ Արցախից մնացածը դահե-
լու միակ երաժշիքը ռուս խա-
ղաղադահներն են: Իհարկե,
այն կարծիքն չենք, որ մեր փր-
կությունը միայն ռուսներին ա-
վիճնելու մեջ է, բայց ԱՍՍ-ն ու Ա-
ռուսն էլ դեռևս ռեալ խաղաքական
ուժամասնություն էին պետքառամ:

յուսավանդություն չեմ սպասուի:
այժմ, եթե ուժ չլնենք մեր ղա-
զըները թուրքերն ղարտադրելու,
ու է նուրբ դիվանագիտություն կի-
ելով փրկենք գոնե հնարավորը:
կառուսական կարգախոսներով
և ԱՄՆ-ին երկրագիտով կրկին կո-
տածակի առջեւ կհայտնվեն:
դեռ դա եղավ 1918թ., երբ անգ-
ցի միսիոներ Թումսոնն արգելեց
ին հասած Անդրամիկին Արցախ-
ու, իսկ Դասկելն էլ ոչ մի հայա-
ս բայլ փասորեն չարեց: Ներկա
չախումքը գրեթե նույնությամբ
սահմանադրամ է այս սիսամերն
կնում, որն 1920-ին թույլ էր սկե-
րռորդ վարչապետ Համն Օհանջա-
նի ՀՅԴ Բյուրո-կառավարությունը:
ոսույ դնել Շառլ Միշելի նման մե-
լքա, որ մեր ողբերգության հաշվին
ՀՎ-ին է հարսացնում, մոտ է նաև
Շուուա, բազմաթիվ տարերություն-
ով եւ ժամանակային առումով),
Համն Օհանջանյանը սղասում էր
իից ու Կուդրո Կիլսոնից: Ներկա-
է նաեւ ընքրնել, որ Արևոտքի
դաստիարական օգնություններն էլ ըն-
ճենը բաղադրական նղատակները
արևելու միջոց էին:

ս զիտեմ ով է ասել, որ մենք խելա-
սզգ ենք, եւ մենք դրան հավատացել
բայց դա հաստատ այդղես չէ, բա-
յօն մենք խելացիության հետ ենք սփո-
ն մեր ժողովրդի մի հսկայական
ոգկածի չարչի-Վաշինգտոնի (Ժա-
յակին խաչագործ էին ասում) կեն-
թերոք: Այսօրվա հշտանավորների
նասն էլ, կանաչի ծախողի իրենց
երանությամբ, հենց այդ հաւա-
մանրածախ վաշինգտոների, հայե-
նան արտացոլանեն են: Մրանց
մ է, որ եթե չարչիությունից գլուխ
ու անում, առա համարատասխան
է ու գիտելիքներ չունենալով՝ մի-
զգային հարաբերություններից ու
անագիտությունից էլ են հասկա-
մն: Չունենալով նաև ռազմիկին
ու արժանադատվություն, նրանք
ընթառում են սրովկի թեթեւ ըդրա-
կ: Այնինչ ժամանակն է ընթանելու,
թեթեւ որեւէ մեկին կյանքով դարտա-
կ են, անտարակոյս ու առանց որեւէ-
ացառության, առա դա մեր զին-
ն է: Նրան չեն կարողանում նաեւ
սկանալ, որ համաշխարհային
տնտեսությունը կերտում են ռազմատենչ
գերն ու ռազմականացված դետու-
նները, իսկ խաղաղության օրա-
գր թույլ, կոտորածի հետ համա-
դված վաշինգտոների համար է, ո-
ր թվում է, որ ամեն ինչ վաճառելով,
նաև կիցներին դավաճանելով լավ-
ողերն ու Հայկական հարցին լուծում
նեն: Իսկ դա իրականու-
թիւ ամսափ եերու է:

